Năm thứ tư — Số 1089

Mỗi số 0 $ 06

Thứ tư 29 Novembre 1933

HAY DÙNG SỮA HIỆU

Đuốc nhà nam

Chủ nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOẠN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.96

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

Giá báo

Một năm..	13 $ 00
Sáu tháng	7 00
Ba tháng..	3 50
Mỗi tháng	1 20
Mỗi số	0 06

NHỮNG AI BỊ ÁN NÊN BIẾT

LUẬT ĐẠI-XA

V

Tuy được xoá tội mặc lòng, người được đại-xá vẫn có thể xin tòa án phải xử lại vụ án của mình để tỏ ra mình vô tội cũng được

Khoản thứ 7 lại nói về việc đại xá cho binh lính

Khoản nầy dài, mà tôi nhắm không thiết thực cho dân Việt-nam ta mấy chút, cho nên tôi tưởng không cần giảng giải chi nhiều. Tuy vậy tôi cũng muốn tóm tắt mấy điều đại-cương ra đây, hoặc có một vài đồng-bào binh lính có thể hưởng thọ lợi ích gì chăng?

Những binh lính bị các tòa án binh kêu án trong khoản từ 24 tháng 10 năm 1919 cho tới 20 tháng 6 năm 1933 nầy, có thể làm đơn kêu nài nhà nước xóa tội đi cho mình được.

Kể cho tới ngày 14 tháng 7 năm 1935, quan Tướng thơ bộ binh (ở bên Paris) có thể chấp đơn kêu nài của những người lính bị các toà án binh đặc biệt (conseils de guerre spéciaux) làm án họ trong thời kỳ chiến tranh, bây giờ họ xin đại xá.

Quan thượng thơ bộ-binh chấp đơn rồi giao xuống cho toà Thẩm-quyết (chambre de mise en accusation), hay toà Phá-án (chambre de cassation) phải xét, coi thử cái án của người lính kêu nài đó có thể đại-xá cho va được không.

Khi một cái đơn đưa xét mà bị mấy tòa nói trên đây bác đi, nghĩa là nói rằng không đáng cho đại-xá, vậy thì quan thượng thơ bộ Binh còn có quyền thương thuyết đồng ý với quan thượng bộ Lục-quân hoặc quan thượng bộ Thủy-quân (tùy theo người lính là lính thủy hay lính bộ) để giao cho Tòa Phá-án phải xét lại một lần nữa, theo tờ báo-cáo của quan chưởng lý, nếu « chưởng khẩn đồng tử » xét ra cái án của người lính đang kêu nài đáng cho đại-xá, thì nhà nước ký mạng lịnh xá tội cho.

Thế là khoản nầy nhà nước cho người lính kêu nài có hai lớp hy-vọng : một lớp xem xét đơn kêu đầu hết mà bị bác đi, thì mình còn trông ở một lớp thứ hai xét lại nữa.

Đó, đồng-bào binh lính ta, ai phạm tội từ khoảng 24 Octobre 1919 tới 20 Juin 1933, muốn xin đại-xá thì làm đơn kêu nài đi. Dầu mất công một chút, nhưng mà từ đây trở đi, trong cuốn sổ án tòa (*casier judiciaire*) của mình được trong sạch để trắng thì mai sau khi thôi đi lính rồi mình ra ngoài kiếm việc làm ăn cũng dễ dàng, chớ nếu để trong sổ còn biên mình bị án, thì có khi mình xin được một công việc làm mà lại mất đi là vì nó đó.

KHOẢN THỨ 8. — Luật đại xá không có thể ngăn trở công việc xin tòa xét lại án cũ để chứng ở sự vô tội hàm oan của người đã bị kêu án

Độc-giả chắc đã dư hiểu ý nghĩa của khoản nầy ra thế nào rồi, song tôi thiết tưởng có nhiều người còn lấy làm lạ lùng nghi hoặc về chỗ nầy — Người bị án nay được đại xá tức là cái án người ta đã được xóa bỏ đi rồi, vậy thì còn phải mất công xin tòa xét lại làm gì nữa? Té ra được đại xá cũng chưa phải là tiêu sạch tội vạ hay sao?

Không phải vậy đâu. Nhà nước ra ơn đại xá mà có bày ra khoản nầy cũng có ý-nghĩa cốt nhứt để cho người được đại xá, nên chắc mình vô tội và bị án oan thì vẫn có quyền kêu nài tòa án đem vụ đó ra xét lại để chứng tỏ sự vô tội của mình ra. Cái thâm ý của khoản nầy trong luật đại xá muốn cho người ta có thể bảo bộ cái danh dự mình tới cùng kẻo pháp luật có đôi khi xử đoán vội vàng làm cho có người mắc oan được chớ chăng không.

Người bị án nào mà nay được đại-xá, ấy là một điều tốt rồi ; nhưng nếu kêu nài minh bạch ra mình bị oan và vô tội, thì lại càng là một điều tốt hơn nữa. Phải, anh có án được đại-xá và không bằng tôi không bị tội bị án bao giờ.

Thử ví dụ một chuyện như vầy.

Anh X... là người sơ-phạm, bị tòa kêu án ba tháng tù treo về tội lấy của người bạn một cái xe máy. Về hãng, ông chủ đuổi đi, nói rằng chú là người bị án, tôi không dùng nữa, mà ông không báo trước 15 ngày hay cho một tháng phụ-cấp gì hết.

Ra đường chúng bạn yên trí và có lẽ tỏ ý khinh khi anh X.... là người bị án về tội lấy xe máy. Cho đến trong cuốn sổ án toà của anh cũng ghi cái án đó. Tự nhiên có chỗ thiệt thòi cho anh ta. Ví dụ sau nầy đi xin việc hãng nào hay là xin dự kỳ thi gì, nếu phải đưa cuốn sổ án toà ra, người ta thấy mình có án thì không cho vô thi, hay là không dùng mình vô làm việc hãng. Cái hại của một người có tội bị án, kể có trăm đường ngàn nỗi.

Nay có luật Đại-xá ban hành, anh X... ta được đại xá. Nghĩa là cái án mà anh ta đã bị trước kia giờ được xoá bỏ đi rồi, và trong cuốn sổ án toà của mình cũng được trắng tinh, không còn dấu tích gì nữa.

Song một người có tội được đại-xá vẫn khác một người vô tội, dầu đối với tinh thần riêng của mình hay là sự quan-chiêm của người cũng vậy.

Tức như anh X.. được đại-xá rồi, nhưng chúng bạn còn có thể nói với anh ta :

Mầy có án lấy xe máy mà được Đại-xá chớ phải được bảnh chư ai không bị án bao giờ sao?

Thế là được đại-xá rồi, việc riêng anh X.. có chỗ mừng thầm, nhưng đối với dư luận anh em, cũng vẫn còn mang tiếng. Mà sự thiệt, anh ta không lấy xe máy của người bạn bao giờ, bị người bạn nghi bậy và chứng tá rập lời, thành ra anh ta đã bị kêu án uổng oan, giờ được đại-xá mặc lòng, mà cái tiếng kia vẫn mang tức quá.

Vậy giờ anh ta có thể làm đơn xin tòa cho xét lại án cũ, đem chứng cớ rạch ròi chắc chắn ra, để này tỏ rằng trước kia ảnh không lấy xe của người bạn bao giờ, ảnh bị tòa kêu án 3 tháng, thật oan. Tòa phải xét lại cái án cũ đó, để chứng tỏ sự vô tội của người ta ra mới được, chớ không thể bảo rằng đã được đại-xá rồi thì thôi, không được kêu nài gì nữa. Đã nói về phương-diện tinh-thần tâm-lý, một người vô tội không hề bị án, vẫn được trong trí có chỗ nhẹ nhàng hơn là một người có án mà được đại-xá.

Vậy khoản thứ tám nầy, tôi tưởng rất hữu ích cho những người bị xử oan, dầu nay được đại-xá, cũng còn có cách kêu nài để bạch bạch nỗi oan của mình ra, cho mình trở lại một người trắng trẻo như trước chẳng hay lắm sao

(*Mai-tiếp*) N.K.P.

Cái tin sét đánh

Sư Thiện-Chiếu đã bỏ đạo phật

Một người như sư Thiện-Chiếu, một người sùng bái đạo Phật như sư Thiện Chiếu mà bỗng nhiên bỏ đạo Phật đi là một điều khó mà tin cho được.

Nhưng thật thì, sư đã bỏ đạo Phật có ba tháng trời rồi.

Vì sao sư bỏ đạo ấy, độc giả hãy đón xem số sau.

Chuyện thị-phi

Dân nào không có kẻ dốt

Còn nhỏ hồi nhỏ đi học chữ Hán, tôi có một ý ăn suy nghĩ rất là trẻ con, và rất là ngu dại.

Lúc đó tôi nghĩ rằng chữ Hán là của người Tàu mà mình học mượn, cho nên dân mình có nhiều người không học không biết, nhằm chung chẳng lạ gì ; nhưng chữ là chữ của họ, thì chắc hẳn là dân họ không người nào là không biết chữ Hán. Bởi vậy khi ra đường ngó một ông « các-chú » nào ra vẻ đạo-mạo, thì trong trí tôi tưởng như họ là một ông Lý Bạch hay một ông Đỗ-Phủ nào đó ; còn thấy một tên cu-li « các chú », tôi cũng nghĩ chắc bả nào nó cũng thông thạo chữ Hán bằng mấy mình.

Hồi nhỏ suy nghĩ điên-khùng như thế, chừng sau lớn lên tôi mới thấy rằng : tuy Hán tự là chữ của nước Tàu đẻ ra thiệt nhưng mà chính người Tàu có lắm kẻ không biết đọc biết viết, và có nhiều cậu con cháu Huỳnh-đế còn dốt Hán-văn hơn mình. Lắm cậu chỉ học có ba chữ tên ký, ngoài ra không biết *thiên* trời, *địa* đất, *cử* cất, *tồn* còn, là gì hết.

Cũng như quốc-ngữ là chữ nước mình mà có phải mỗi người mình đều biết quốc-ngữ cả đâu.

Đến khi mới theo dõi chữ tây, tôi cũng vẫn có cái tư-tưởng như hồi nhỏ học chữ Hán kia. Nghĩa là tưởng chắc mỗi người ấy nào cũng biết đọc biết viết chữ tây hết ráo. Nhứt là vì thấy chế-độ giáo-dục của nước Tây bắt buộc mọi người đều phải đi học.

Té ra về sau cũng tự-giác rằng mình nghĩ vậy là mình trẻ con thật. Trong dân số nước Pháp, hạng người « bất thức tự » cũng còn có bộn ; tiếng mẹ đẻ của họ thì tự nhiên họ nói nghe lanh và thạo, chớ đến khi viết ra chữ, thì lắm cậu cầm bút không ngay, và viết chữ nọ ra chữ kia, tức cười lắm.

Hồi năm 1927 ở Paris, tôi và mấy anh em đồng-bào khác nhơn vì tuyệt lương, chúng tôi rủ nhau đi xin việc ở hãng *Palais de Nouveautés* là một hãng buôn lớn, thấy thợ có đến mười ngàn người, cho nên ngay năm cũng có thải năm bảy chục người ra và lấy năm ba chục người mới vô luôn. Hãng bắt thi. Bài thi chỉ có bốn phép toán thường và một bài ám-tả thật dễ, độ 20 hàng. Thế mà có nhiều cậu tây có đầu viết lỗi cả chục, làm toán không xong, họ ngồi chống tay suy nghĩ và cắn đầu cây bút hoài, trong khi đó thì chúng tôi nạp bài rất sớm và bài ám-tả không lỗi nào hết.

Chúng tôi lấy làm kỳ, sau đó xét ra mới rõ cuộc thi lấy người bằng ngày như vầy, chỉ để cho những người thất-học ; mà cái số người không biết chữ ở nước Pháp, tôi nhớ có một tờ báo tây đã điều-tra rồi nói tới 20 hay 25 %, chớ không phải ít.

Vậy thì biết ở nước văn-minh, không phải mỗi người đều giỏi, ở nước bán-khai, không phải mỗi người đều ngu. Sự ăn thua là ở nơi nước nào số người có học chiếm phần đông, ấy là văn-minh phú-cường ; còn nước nào số người hữu học mới có ít quá, ấy là yếu hèn thua lỗ đó thôi.

Sự học khiến cho người ta văn-minh tấn-bộ, chớ không phải dân nào mới mọc ra đã làm cha người ta, làm anh thiên hạ liền được đâu.

Dân nào cũng phải qua cầu ngu dốt mê muội, mới bước lên tới cầu tài giỏi hơn người. Các nước văn-minh hiện tại, xưa kia dân họ cũng mê muội ngu dốt như mình bây giờ, cả về học-thức tư-tưởng và phong-hóa tập-quán cũng vậy.

Song ta chớ tưởng rằng họ văn-minh, tức là dân họ đều hay giỏi hết thảy như nhau. Kỳ thiệt, họ cũng còn số người dốt, còn số người có trình-độ tư-tưởng thấp kém chẳng khác chi mình ; có điều số ấy của họ ít, mà số học hay tài giỏi, nhiều lắm, thành ra họ mới xây dựng lên cái nền văn-minh hùng-cường được đó.

NAM-CHUC

Đã bắt được tên ăn trộm chai Sâm đáng giá 1200 $ của một nhà buôn Nhựt ở Saigon

Cách vài tháng đây một nhà thương-mãi Nhựt ở đường Grimaud Saigon mất một chai Sâm mua bên Tàu giá đáng là 1200 đồng.

Nhà thương - mãi ấy có treo giải thưởng 100 $ để đền ơn cho ai bắt được tên ăn trộm chai Sâm của mình. Từ đó nhà chuyên-trách vẫn gia công kiếm bắt kẻ bất lương, may sao mới đây ông đội Hiệp thộp được tên trộm chai Sâm ấy tức là tên Kiến làm nghề nấu ăn. Chắc thế nào ông đội Hiệp cũng được lãnh 100 đồng bạc thưởng của thân-chủ.

Hiện-tình chánh giới nước Pháp

Ông Camille Chautemps liệu có lập xong Nội-các chăng ?

Theo tin bữa qua thì ông Camille Chautemps đã tạm - nhận mạng lịnh của đức tổng - thống giao cho, ông của phái thương thuyết để tổ-chức nội-các mới. Nên biết rằng hôm nọ, khi chánh-phủ Daladier đổ, Tổng-thống Lebrun cũng toan giao trách nhậm nầy cho ông, trước khi giao cho ông Serraut.

Ông Chautemps lập xong nội-các chăng, điều nầy chưa quyết, vì dư luận còn phân vân lắm. Trong lúc chờ đợi kết quả trông chúng ta cũng xét biết coi dư luận của phe ông Tardieu là phe bên hữu đảng và tức là phe nghịch của ba chánh phủ Herriot, Daladier và Serraut rồi.

Bữa thứ bảy rồi, nhơn trong một cuộc hội-hiệp ở Chambéry, ông Tardieu có đọc một bài diễn văn chỉ trích chánh-sách kinh-tế lý tài và ngoại-giao của mấy chánh-phủ vừa qua. Ông ta tuyên bố sẽ lập một chánh-phủ có thế lực mạnh do đảng cọng-hòa hiệp nhứt và đảng xã-hội biệt lập (*néo socialiste*) nhập lại.

Ông Paul Faure lại có nhơn cuộc nhóm của liên-đoàn xã hội Pháp, tuyên bố rằng nếu đảng xã hội nắm chánh quyền, thì sẽ phái đại biểu qua Genève, hiệp với Đại biểu cách mạng Nga đòi thi hành chánh sách giảm binh có kiểm soát kỹ lưỡng. Nếu đảng xã hội làm như vậy mà không có kết quả, thì lại hiệp với các nước thờ chủ nghĩa cọng, cùng Nga Sô Việt này, để mưu cuộc hòa bình cho thế giới

Cuộc cách-mạng ở Phước-kiến

Nam-kinh chở binh xuống Áo-Môn

Chánh phủ Phước kiến lo phòng thủ hai bến tàu : Phước-châu và Áo-môn.

Chánh phủ có truyền-tin cho các công ty tàu bè ngoại-quốc biết rằng có đặt thủy lôi phục ở hai bến đó, tàu vô phải coi chừng

Tuy Phước-kiến làm cắt như vậy nhưng Nam kinh vẫn cho 10 chiếc tàu sắm sửa chở quân lính xuống Áo-môn.

Kéo Hồ-Hán-Dân nhập phe

Chánh-phủ Phước kiến đã cử Phùng-ngọc Tường làm trưởng ban ủy-viên kinh-tế rồi.

Hay tin nầy ban hành-chánh Trung-ương quốc-dân-đảng lật đật phái viên đại-biểu xuống Quảng-đông để phương thuyết và chiêu - dụ Hồ-Hán - Dân Họ định nói về cuộc cách - mạng phước-kiến và khu ên Hồ về Nam-kinh chia chánh quyền. Nam-kinh tính vậy là cắt xớt gánh cho Hồ lúc nầy đa.

Hiện nay nhiều người ở ban hành-chánh ấy yêu cầu Tưởng-giới-Thạch đem binh đánh Phước kiến cho mau.

Đạo binh 19 sắp đi đâu

Mấy hôm nay, Thái-đình-Giai và Tưởng-quang-Nại lo thao luyện đạo binh 19 gắt lắm. Dư luận bàn rằng đạo binh nầy sẽ đi chinh phạt nơi nào đó, nhưng bọn Thái Tưởng giữ kín không cho biết trước.

Đối với việc nầy các tỉnh Lung lập gần đó phải theo phía nào một phía mà thôi. Tin nói Quảng đông nhứt định chống với Phước kiến và ước chống Quảng-tây.

ĐẠI-HỘI-ĐỒNG KINH-TẾ VÀ LÝ-TÀI

Nếu nhà nước không cứu mau thì nông dân nguy lắm

Điện-văn của phòng Canh-nông Saigon gởi cho Đại-Hội-Đồng

Phòng Canh-nông Namkỳ có gởi cho hai ông Cambot Philip Đốc phủ Bảy, Trương-văn-Bền là đại biểu của Canh nông và tất cả Đại Hội đồng một bức điện-văn như vầy:

«Chúng tôi xin quí ông để ý đến tình hình của tình trạng canh nông Nam-kỳ hiện nay rất là khuẩn-bách. Người ta cho hay rằng ngay bây giờ ở lục-tỉnh (Nam-kỳ) giá mỗi thùng lúa 40 lít chỉ có 18 xu thôi. Giá lúa sụt quá như vậy chúng tôi e cho nông dân miền Hậu-giang bỏ nghề trồng lúa.

«Nông-dân bị nghèo nàn khuẩn bách đến cực-điểm nên chánh-phủ nên giúp họ ngay bây giờ. Đứng trước sự nguy hiểm lớn lao Nam kỳ thế ấy chúng tôi xin nhắc lại cho các ngài nhớ đến tập thỉnh nguyện hồi 24 Mars rồi, ban ấy viện lúa gạo đã công-nhận đó. Tập ấy xin ngưng những việc ở án và nhà nước tịch-biên phát mãi đồ cho nông dân nhẹ lo.

Vậy chúng tôi xin yêu cầu quí ngài làm sao xin với chánh-phủ cho việc ấy được thiệt hành mau khắp cả nghiệp chủ, thương-gia kỹ-nghệ Nam-kỳ đều hưởng».

Bức điện-văn nầy Đại hội đồng hôm thứ bảy đã đem ra đọc rồi chắc thế nào cũng có cuộc tranh luận về vấn-đề đó.

THƯƠNG-CHÁNH

Hội-đồng lại xét về công nho thương-chánh.

Tòa kiểm duyệt bỏ

Còn ông Messner thì xin bãi trừ nạn buôn lậu và lập ra một đoàn ghe tuần biển có máy hơi.

Đại-khái hai phiên nhóm hôm thứ bảy rồi như thế, xét ra có vẻ được yên tịnh hơn mấy phiên nhóm trước.

Tòa kiểm duyệt bỏ

Bọn « Tàu Ô » lộng quá

Có tin ở Thượng-hải cho hay rằng mới rồi đây một chiếc tàu của người Pháp bị bọn cướp Tàu đánh lấy một số tiền khá lớn.

Bọn nầy giả dạng làm hành khách đợi đến khi tàu chạy ra khơi, chúng mới dở ngón cướp ra.

Bọn chúng tóm đặng vừa tiền và đồ vật có trên 5 ngàn Mỹ kim. Đã vậy chúng còn bắt 4 người khách đem đi để cho chuộc tiền nữa.

GIÚP DÂN BÌNH-PHÚ

Tối thứ năm 7 Décembre

Tại Nhà hát Tây có cuộc hát giúp dân Bình-Phú, do Trung-kỳ Ái-hữu tổ-chức và gánh PHƯỚC-CƯƠNG diễn tuồng :

Tứ Đổ Tường

CẢNH PHIÊU LƯU CỦA MỘT NGƯỜI VIỆT - NAM

82 năm trôi nổi ở trên một hoang-đảo 81 tuổi mới trở về được quê-hương

(*Tiếp theo*)

Tàu chạy trên một tháng rồi, bữa kia vào lúc gần trưa, thì tới Tân-đảo.

Thấy mấy người trên bờ chạy xuống hỏi người làm tàu :

Bao giờ thì « rỗ » anh ? »

Người làm tàu đáp ; « Chừng đến 3 giờ chiều thì « rỗ ».

Tôi chẳng hiểu « rỗ » là thế nào sau mới biết đó là « *rỗ người* » cũng như cái tiếng « *rỗ hàng* » hay là cất hàng lên bờ vậy.

Quả nhiên chiều hôm ấy thì « *rỗ người* » thật !

Một người Ấn-châu là người của sở Mộ-phu tự trên bờ xuống dẫn tất cả bọn chúng tôi lên, chia ra làm 18 « *lô* » mỗi « *lô* » 25 người, để bán lại cho các chủ đồn điền mua về làm nhơn công.

Tức cười ! Cái cảnh tượng « *rỗ người* » và « *chia lô để bán người* » tới nay dẫu đã xa cách hơn ba mươi năm, nhưng mà lúc nào nhớ lại, tôi vẫn còn nhớ rành rẽ không quên sót một chút nào. Ấy thật là một điều đáng ghi nhớ thứ nhứt trong cái lịch-sử phiêu-lưu của tôi.

Trước kia tôi có nghe nói người Ấn-châu sang Phi-châu bắt đặng mọi đen đem bán cho người nước Mỹ mua về làm tôi tớ, họ buôn bán người như buôn bán heo gà hay hàng hóa vậy. Hồi nghe chuyện như vậy, tôi vẫn nửa tin nửa ngờ, cho là một tin không chắc, ai chịu làm sự trái đời ngược lý như thế. Chẳng ngờ cái kiếp của bọn Mọi đen châu Phi ngày trước, lúc ấy nó lại xoay vần đến tôi và các bạn « cùng thuyền cùng hội » với tôi

Nhưng hồi đó tôi có cái tư tưởng :

Nghĩ mình mắc bịnh ngu hèn
Làm tôi, làm mọi, được tiền thì thôi !

Sau khi bên mua bên bán xong xuôi rồi, tôi chính thức làm tên phu mỏ ở Tân - thế giới trong một thời hạn 5 năm.

Thoạt tiên tôi vào làm sở mỏ kền ở Coné, được ngót ba năm không biết vì lỗ vốn quá hay sao mà sở mỏ ấy phải đóng cửa ; chủ mỏ lại đem bọn tôi bán lại cho chủ khác.

Tôi làm với chủ sau mới 5-6 tháng, vì sự không trả tiền công phải đến thưa kiện tại sở Emigration tức là sở Tân đáo xứ ta, rồi mới đòi được tiền công. Kế đó tôi đau nặng, phải vô nằm nhà thương tới 10 tháng, rồi người ta dẫn xuống tàu từ xứ Vô (Voh) đem về Nouméa, đưa về sở mộ nouvelle để coi có chủ nào «mua» chúng tôi thì họ lại bán.

Lối nầy họ bán mỗi người như chúng tôi được 500 quan.

Ông lão trong vòng ba năm trời mà thân mình bị mua đi bán lại, thay đổi ba chủ. Cái kiếp làm tôi tớ, dầu làm cho chủ nào cũng như nhau hết, có kể sự hơn kém mà làm chi.

Nhưng nào mình có được yên ổn làm ăn cho mau trả nợ người ta đâu ! Nơi thì lỗ vốn, không đứng vững mà làm ; nơi thì lường gạt tiền công không trả, đến đỗi kiện hoài mới xong. Ngoài ra lại gặp lắm chỗ mà thiên nước độc nó làm cho mình sanh ra bịnh nọ tật kia, không sức nào chống lại được với nó thành người ta bỏ mạng.

Vì lúc còn ở nhà tôi thường xem những truyện Kiều truyện Nhị-độ mai và truyện Lục-vân-Tiên nên chi lối văn « lục bát » tôi cũng biết làm chút đỉnh. Trong lúc tôi phải bán lại lần thứ ba cho chủ khác tôi buồn quá có làm được mấy câu văn nôm để khi nào cảm khái thì ngâm nga chơi. Những bạn « đồng nghiệp » với tôi họ tưởng tôi « chay chữ » lắm.

Bài ấy cũng dài nhưng lâu ngày tôi quên đi, chỉ còn nhớ được mấy câu, xin đọc để ông nghe.

— Xin cụ đọc đi văn vần thì tôi ưa nghe lắm, tôi rất sẵn lòng nghe đọng văn tả cảnh hoang-đảo của ông ra thế nào ?

— Không, tôi than thân tôi đấy chớ !

— Được ! ông cứ đọc nghe.

— Ông già Đắc ngẫm nghĩ một hồi rồi đọc những câu mà ông còn nhớ :

Thương thay thân thế ba đào,
Khi ra sở mỏ, khi vào xứ Vô.
Cái trò « dịch chủ tái nô »,
Kiếm cơm nuôi miệng ra trò chi đâu !
Trời Nam xa tít ngàn dâu,
Nài Nùng sông Nhị biết đâu là nhà ?
Bao giờ trở lại xứ ta,
Ngập ngừng cùng với cỏ hoa bạn cùng.

Ấy tôi chỉ còn nhớ được mấy câu thế thôi còn thì quên lửng mất cả.

— Rồi sau cảnh sanh hoạt của ông thế nào nữa ?

— Còn nhớ tôi làm với ông chủ thứ ba tên là Buer. Ông mua tôi về làm bồi kiêm làm cu-li, bởi vậy tự việc trong nhà ra tới ngoài cửa, việc gì cũng là tôi làm hết. Tôi làm như vậy trong hai năm, tức cười bà chủ bả tặng cho tôi cái tên là thằng « đại lười biếng » (*grand paresseux*) !

Tôi ở với nhà mình làm tôi tới cho ông chủ nầy, đến đây đã gần mãn hạn 5 năm.

(Coi qua trương 6)

Vấn đề Đông-dương ở Paris

Ban ủy-viên Thuộc-địa Đông-dương ở Paris nhóm hôm thứ sáu rồi, do ông Henri Sambuc làm chủ-tọa.

Ban ấy xét về vấn-đề diêm quẹt và tình-hình những xưởng làm diêm ở Đông-dương. Rồi bàn đến món thuế gạo bên Tàu và xét tới điều-ước thương-mãi Hoa-Việt.

Sau rốt ban ấy xét về hàng-hoá Nhựt cạnh-tranh với hàng-hóa Pháp ở Đông-dương.

Những vấn-đề ấy, việc bàn tính kết-quả ra sao chưa biết. Chúng tôi mong sao ban ấy nên xét kỹ về thuế gạo bên Tàu, và tìm cách để xin chánh-phủ Pháp đối phó với Tàu cách nào mới được. Vì từ khi họ bày thuế ấy, mà hiện nay lúa gạo Đông-dương chúng tôi sụt giá hết sức nói.

Họ giết xứ nầy như vậy, thì xin ban thuộc-địa nên yêu-cầu với chánh-phủ đánh thuế hàng-hóa Tàu thiệt nặng, rồi chừng ấy dầu chúng tôi còn có cách trả lời cho họ là không mua hàng hóa của họ nữa.

Liên đoàn báo-giới ở Bắc-kỳ

Anh em đồng nghiệp tây nam ở Hanoi xưa rày không có liên đoàn như Saigon ta. Nay nhơn đại biểu của Liên-đoàn Báo giới Nam kỳ ra Đại hội đồng, anh em được tiếp xúc và bàn bạc ý kiến lập liên đoàn ở Hanoi.

Hôm thứ sáu rồi, anh em hội lại lần thứ nhứt và cử ông Le Jas «Courrier d'Haiphong» làm hội trưởng.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

MỘT TIN MỪNG. . . . .

Trong cơn kinh tê khủng hoãng. . .

HUYẾT-TRUNG-BỬU và DẦU-ĐẠI-QUANG **Đại hạ giá**

NGUYÊN GIÁ MỖI VE { lớn 2$00 nhỏ 1$00 *DẦU ĐẠI-QUANG mỗi ve 0$20*

Nếu cắt tấm quảng cáo này đem theo lại mua thì được 30 phần thưởng, (tức là 1$00 bán 0$70 mà thôi) kể từ ngày 20 Novembre tới 20 Décembre 1933.

Còn các thứ rượu bổ cũng bán hạ giá.

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG

27 Bd Tổng đốc Phương CHOLON Téléphone n° 19

Dainan-Koosi

NHẬP-CẢNG XUẤT-CẢNG

KHO TRỮ BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

ở tại Chợ-mới Saigon số 46, đường Viénot (GIÂY THÉP NÓI SỐ 448)

Bổn hãng xin có lời cho quí ông và quí bà hay kỳ tàu nầy có chở qua.

ĐỒ KIỂU: nhiều thứ tộ dĩa và chén thiệt tốt lấy theo kiểu và Giang-Tây làm ra đẹp ý vơi người biết dùng mà lại thứ nhứt là nước men cứng nước lâu càn, xinh. Ngoài ra nữa còn làm mọn hàng lạ, chắn cần phải phô trương cho lắm lời; những nhà Đại-lý có buộn bán với bổn hãng đủ làm chứng cho.

Đồ toàn tốt lại rẻ hơn các nơi.

Tổng Đại lý số 20 đường Chaigneau

Chủ nhơn M MATUSITA

Chỉ tồn **0,50** mà chụp được 6 tấm hình MIGNONNETTES

VÀ **3$** 1 tấm AGRANDISSEMENT 80×40

GIÁ ĐẶC BIỆT

MODERN-PHOTO
n° 1 place Théâtre
TEL. 874 SAIGON

Mới ra đời, mà thiệt hay!

Tôi trọng người ... không được cái ... cũng ... mẹt đã được nể, mệt mỏi, đủ các chứng bịnh của Phụ Nữ. Uống thuốc đủ thầy tiền hết tả cón mỏ nằm tốn ít trăm. Ba tháng nay nhờ thuốc «Tiêu đàm tiêu dược Tề và Phụ nữ bảo thọ thần Dược» của M Nguyễn văn-Ngữ Đốc-học Mỹ-tho tôi được lành mạnh tươi tắng như lúc con xuân, ăn ngon ngủ khoẻ, cân thêm được 10 kilos. — Người quen của tôi ở chợ Phúc Nhiêu, tên Nguyễn-thị Giác, đau từ cung mấy năm đi nhà thương mấy lần không giảm bớt, mỗi người sợ về nhà chờ ngày chết; nay nhờ cũng 2 thứ thuốc này cứu tử hườn sanh.

Thiệt hai món bán dược của nước nhà, nên tôi mới dám chỉ cho chị em Phụ Nữ dùng, không uổng tiền và cũng không mất công uống thuốc, lại ít tốn bạc.

Madame PHI MẾN à Mytho

Thơ tiu

độc-giả nên coi cho biết

Le 26 10-33. — Tôi nhờ xem báo thấy các quan đều là hàng trí thức như ông Đỗ-văn-Toàn thơ ký phòng nhì Nam Kỳ Soái phủ, ông Nguyễn-bá-Thể đốc học trường Lái Vung và ông Nguyễn ngọc Hiên điện chủ ... Saigon, giới thiệu thuốc Điều kinh Bạch đái hiệu Ông Tiên hết sức hay. Đàn bà con gái ra huyết trắng dầm dề, khí nhiều kinh ít, bầm đen vàng vọt, trắng đục có giây co nhơ lâu năm thế mấy đàng cũng hết bịnh (coi bà trên đây nhờ dùng thuốc nầy mà dức bịnh, màu huyết trở nên tốt)

Thật y như lời quản cho, vợ tôi dùng mới mấy gói bịnh 10 phần bớt 7, 8 và mấy đứa nhỏ tôi thường hay đau ốm nước da vàng, con mắt trõm lơ ngủ rịn mồ hôi trắng, muốn có ban trái nóng ngày đêm cũng nhờ dùng 3 gói thuốc Thối nhiệt tán hiệu Ông Tiên của ông, nay ban trái trổ ra hết. Xin ông gởi C. Bt cho tôi 10 gói nữa với 1 lố thuốc Bạch đái cho vợ tôi dứng đứt bịnh. Cám ơn.

NGUYỄN-VĂN TẤN

électricien C. des Eaux P.Penh

Có bán lẻ các ga xe điển, Văn-võ-Văn Mytho. Nguyễn-ngọc-Thái Rạch-giá Nguyễn-bá Năng Bacliêu, Bảy Cẩn chợ Kỳ Sơn Tânan và khắp cả Đông-Pháp.

Trả bán thật nhiều tại:

Mme NGUYỄN THỊ KÍNH

... Garros - SAIGON

Nota: Bọi thăm đều chỉ: V (Nhà thuốc Ông-Tiên Phú-nhuận-Saigon

TIN TRONG NƯỚC

Saigon

Áo gấm hồi hương

Mới tiếp được tin của bạn tôi là M. Lữ-Nhị, Cai-quản sở điện tín Cái-nhum, cho hay rằng em thầy M. Châu Tâm đã thi đậu Bác - vật Canh-nông (Ingénieur agronome) và ngày 29 Novembre 1933 sẽ về đến Saigon.

Mr Châu-Tâm năm nay mới có 23 tuổi, con của bà Trần-thị-Vĩ, điền chủ ở tại Cái-nhum (Vinhlong), lúc nhỏ học trường Taberd Saigon. Sau ông thân thầy qua đời rồi, thầy không vì việc buồn mà bỏ phế sự học nên mới sang Pháp tòng học tại Institut National agronomique ở Paris. Nay đã thành tài rồi.

Vậy nên tôi có vài hàng trên mặt báo mừng cho gia quyến M. Lữ Nhị và nước Việt - Nam ta được thêm một người thiếu niên anh tài.

Trần văn-Mão
à Thới-nới

●●

Ăn cướp đánh nhà Hương chức

Đêm 22 rạng ngày 23 Novembre vừa rồi, có một đảng cướp 5 đứa, kéo đến đánh nhà Hương hào Đoàn-văn-Đạt làng Phước Thiện, tổng Thanh-tuy Thượng thuộc về hạt Biênhoa.

Khi bọn cướp vừa kéo tới, thì có bắn một phát súng để dọa nạt Hương quản và người lân cận không dám đến tiếp cứu.

Vợ Hương hào chạy trốn được, còn hương hào thì bị bọn cướp bắt đánh trọng thương nơi đầu.

Hồi no bọn cướp bữa rương phá tủ, lấy được 400 đồng và 6 lượng vàng.

Dân làng hay tin trì hô lên hương chức cũng chạy tới. Bọn cướp thấy người bao vây đông liền bắn lên 4 phát súng. Dân làng nghe súng sợ, nên bọn cướp chạy mà không ai giám theo đuổi cả.

■■

Ăn cướp bắn dân làng trọng thương

Đêm 25 rạng ngày 26 Novembre vừa rồi nhà ông Hương cả Nguyễn văn Bạch ở làng Tân Nhơn (Giadinh) bị ăn cướp đánh.

Ông hương cả và người nhà la cầu cứu, hương chức làng và dân chạy đến, bọn cướp trước khi bửa tủ, có bắn 5 phát súng để dọa dân, may không trúng người nào cả.

Khi chúng nó kéo nhau ra đi gặp dân kéo đến quá đông, chúng nó bắn trúng nhằm 4 người dân trong làng.

Trong số người bị thương, có tên Nguyễn văn Lễ là bị nặng hơn hết, vì đạn trúng nhằm ngực.

Hương chức làng liền chở 1 xuống nhà thương Giadinh ... a.

Chương-trình cuộc chợ đêm giúp cho cô Bài-Lao

Sẽ mở ra vào ngày 19, 20, 21, 22, 23 Décembre 1934

Thứ ba 19 Décembre: Ngày khai mạc hội chợ

Sớm mai: Phát chương-trình và cổ-động bằng máy bay.

4 giờ chiều: Múa lân do các hộ-trưởng tổ chức.

6 giờ chiều: Tiếp các viên chức do ban Trị-sự tổ chức Hội chợ cô Đoàn-hướng-đạo dự vào.

9 giờ tối: Cộ đèn. Đốt pháo màu do theo các ngõ đường có cộ đèn đi. Cộ đèn đứng trước Nhà thương thí ngừa bịnh lao jean Kreutheimer.

12 giờ khuya: Đốt pháo màu trong vòng - viên Phủ Toàn quyền.

Thứ tư 20 Décembre 1933.

4 giờ chiều: Đấu xảo bánh. Múa cù của quận Gòvấp.

9 giờ tối: Cộ đèn do nhạc của trường Thể dục Cholon, có học sanh Hoa kiều dự vào.

10 giờ tối: Tận thể thảo do học trò và giáo-sư trường Thể-dục Cholon.

12 giờ khuya: Đốt pháo màu.

Thứ năm 21 Décembre 1933.

4 giờ chiều: Cộ bông rất lớn.

9 giờ tối: Cộ đèn.

10 giờ tối: Cuộc khiêu vũ của nữ học-sanh Hoa-kiều.

12 giờ khuya: Đốt pháo màu.

Thứ sáu 22 Décembre 1933.

4 giờ chiều: Đấu-xảo nữ công. Múa lân và múa cù.

6 giờ chiều: Cuộc mặc y-phục đời xưa và đời nay trong Phủ Toàn-quyền.

9 giờ tối: Cộ đèn có nhạc Cholon và học sanh Hoa-kiều dự vào.

Thứ bảy 23 Décembre: ngày bế mạc

4 giờ chiều: Gymkhana.

9 giờ tối: Cuộc cộ đèn rất lớn có phát thưởng. Nhiều kiểu đèn rất ngộ.

10 giờ tối: Đoàn hướng-đạo đốt lửa trại. Cuộc thao diễn của Đoàn hướng đạo.

12 giờ khuya: Đốt pháo bông. Xổ số Tombol.

Mỗi đêm đều có bán mề-đay để lấy tiền giúp cho hội.

●●

Bắt thuốc lá nữa

Mấy tác nơ nhà đoan bắt được thuốc lá lậu quá, sai ngày ... nghe có bắt được một đám.

Sớm mai ngày ... lối 4 giờ, hai người tào cáo ... hạt ... Annam, bắt tại Thủ - Thiêm phía bên kia sông Saigon, thuộc về hạt Giadinh. 4 người đàn ông gánh mấy gánh thuốc lá lậu thật nhiều.

Trông thấy tào cáo, thì có 2 người ... trốn mất. Tào cáo chỉ bắt được có 2 người và thuốc đem hết về nhà Đoan.

Một người đàn bà tự vận

Hồi tối hôm kia, lối 10 giờ người ta có chở tới nhà thương Gia-định một người đàn bà tự vận. Người đàn bà ấy tên là Nguyễn thị-Nhiều 33 tuổi. Không hiểu vì lẽ gì nàng uống thuốc phiện với giấm. Thầy thuốc cứu nàng khỏi chết và nhà chuyên trách đương điều tra.

●●

Bắt được tên trộm 1200 đồng

Hôm trước có một người Nhựt bổn ở số 43 đường Colonel Grimaud bị kẻ bất lương vô nhà xách mất một cái keo trong có đựng một món thuốc quí giá đáng 1200 đồng rồi trốn mất.

Người Nhựt ấy xuống bót thưa, từ hôm ấy lính vẫn tìm kiếm mà không ra. May sao hôm kia đây, thầy đội Hiền ở quận nhì bắt được đứa gian ấy. X... ra thì nó tên Nguyễn-văn-Kiên đã bị giải tòa.

■■

GIADINH

Cọp loạn rừng

Hôm rày chung quanh vùng làng Phong phú (Thuduc) thiên hạ đồn rùm là cọp loạn rừng, có người các cớ lại còn nói thấy và nghe kêu nữa là khác.

Song sự thật không phải vậy, theo sự điều-tra của làng thì những đầu cọp đi đây là đồn giả, của một bọn ăn-cướp tụ tập, ... sanh ra cái kế-hoạch ấy đặng gạt người, chúng nó ngay như đêm cứ ẩn-trú, trong mấy đám rừng gần làng nầy mà dự cản bộ hành cho dễ.

Ban đêm có khi nó ăn trộm nhà người, vơ vét rồi lục cơm nguội ăn no mới chiều đi; cái mưu in đầu cọp là nhác cho thiên hạ sợ, không giám vô rừng động chúng nó, tiện bề trú ngụ. Nghe đồn vậy những người ở gần lối đó họ lo sợ lắm.

Vì sự công tâm, nên tôi ước trông Hương chức trong làng, và tự tuần thành ở quận Thuduc ráng mà trừ tuyệt cái bọn Thổ làng nhà xóm nầy cho rồi.

Trừ được chúng nó ước là một điều may mắn cho dân lương thiện.

Văn-Xuân

MỘT ĐIỀU LỢI

cho quí vị mua hàng

Tiệm PHONO-ACCESSOIRES mới lập 144 Rue d'Espagne 144

ở phía sau chợ Saigon)

Bổn hiệu bán đồ thứ máy hát, dĩa hát đồ phụ tùng và các thứ đèn Manchon, đèn đầu lữa. Có thợ chuyên môn sửa máy hát và đèn Manchon. Quí vị sửa đèn sửa máy hát, hoặc mua hàng từ một các bạc sắp lên. Bổn hiệu đều có tặng thêm xà-bông. Bán rao hàng trong 1 tháng mà thôi.

Giá rẻ đặc biệt, xin quí vị lưu ý. Tại đây cũng có bán các thứ bông tươi, trái cây và rau cậu ở Dalat chở vô mỗi ngày.

Ông HODACAN Bác chế khoa Tấn-Sĩ ở Paris mới chế ra thứ:

RƯỢU BỔ

TONICAN

khai vị rất tốt cho những người

MẤT MÁU

ĐAU MỚI MẠNH

ĐỜN BÀ CÓ THAI

HAO TỔN VÀ LAO TÂM

Có bán tại:

PHARMACIE TANDINH

22 Rue Vassoigne 22

TANDINH

và các nhà thuốc tây.

QUÝ BÀ!! QUÝ CÔ!!

LỊCH-SỰ

ĐỀU DÙNG GIẦY VÀ BỐP CỦA NHÀ CHẾ-TẠO

PHONG-TAI

65, Rue des Pipes

- SUCCURSALE -

18, Rue des Pipes -:- HANOI

HÀNG TỐT - GIÁ ĐẶC BIỆT

Có catalogue gởi biếu.

CÔNG NGHỆ NƯỚC NHÀ ĐƯỢC PHÁT TRIỂN

M Ba Quan thiện nghệ mài tốt xoàn trau giồi cẩm thạch được thân chủ hoan nghinh lắm. Đồng bào có dịp đi chợ cũ lại số nhà 58 đường Vannier, xem máy móc và quan sát cách làm công phu của nhà công nghệ chuyên môn.

École Centrale de Commerce

Directeur: Trần-mạnh Nhàn, 47 Rue Vassoigne (Tân-định) dạy ... khoa về thương nghiệp ... giá

100 TẤM HÌNH

mà có 2$80

Những ai muốn có hình nhỏ, kiểu như con cò gắn thơ, thì cứ gởi lại cho bổn hiệu một tấm hình cỡ nào cũng được, hoặc là hình vẽ rồi, hoặc là kiếu chụp rồi, hoặc hình để làm sẵn rồi, bổn hiệu sẽ rọi ra 100 tấm hình giống tạc, nhỏ cỡ có thơ, mà rõ ràng có răng cưa và in keo phía sau, còn đồ của quí khách thì trả lại y nguyên không động phạm tới.

Kiểu hình cỏ có thể (procédé Photex) đây, là một cách giản tiện để cho người ta biết mình. Cứ lấy hình ấy dán trên giấy viết thơ, hoặc ở bì thơ, hoặc trên sách hay trong tập hình cũng đặng v.v...

CHỈ CÓ TIỆM

PHOTO NADAL

ở đường Catinat, số 118 120

— SAIGON —

Lời rao vặt

CABINET DENTAIRE

MADAME

Hamon - Corbineau et P. E. Voisse

de 7 à 12 de 2 1/2 à 7

164 rue Pellerin Tél. 914

LABORATOIRE RATIONNEL DE PROTHÈSE DENTAIRE

Nhan-văn-Nhiều

DENTISTE

Spécialiste des maladies de dent

Chuyên trị răng đau

Trồng răng theo khoa học

Trị hết đau bao vàng	5$00
Răng trắng tốt nhứt	5.00
Răng vàng đặt	10.00
Răng cốt (pivot)	10.00
Răng trám	5.00

Học-sanh tín giá riêng

Sớm mơi 8 giờ tới 12 giờ

Chiều 2 giờ tới 8 giờ

58 Boulevard Bonnard 58

Gần nhà KHÁNH KÝ - Saigon

PHỐ

Mới sửa lại rộng rãi và sạch sẽ, giá thiệt rẻ, từ 18$ sắp lên. Xin do nơi nhà hội Vạn quốc Tiết-kiệm số 26, đường Chaigneau Saigon.

VÌ GẤP ĐI

Nên bán một cái xe hơi Torpédo Unic 7 chỗ ngồi, máy tốt lắm, giá thật rẻ.

Do nơi số 110 rue Catinat.

MUỐN BÁN

Một chiếc *Delahaye*, số trên 5000, 5 chỗ ngồi, mới rà máy tốt lắm, giá thiệt rẻ

Do nơi báo quán.

HÃY TIN CẬY NHÀ ĐÓNG SÁCH

P. Nguyễn-văn-Châu

Số 16 Boulevard Galliéni...

gần ga d'Arras là tiệm đóng sách ... tốt đẹp và giá rẻ nhứt ở ...

MỚI LẠI

Laine thêu máy hiệu EVA và các thứ laine thêu tay đủ các màu. — Chỉ thêu máy và chỉ may đủ các màu: Nỉ đem may áo dài và đồ bận mùa lạnh cho trẻ em.

Hiệu MỸ-LỢI

66, Rue Vannier -:- Saigon

Lê văn Vinh

Horloger Spécialiste DE

BESANÇON

76

rue d'Espagne

SAIGON

ANGLE CATINAT

Sửa đủ hiệu đồng hồ nhỏ lớn và các thứ máy nhỏ như là:

(Compteur-kilométrique, máy hát, máy đánh chữ, máy chụp hình v.v...)

Film chụp hình hiệu

LUMIÈRE

là thứ film rất tốt, muốn chụp giờ khắc nào cũng được

LUMICHROME

Có thể in ra những bức hình phóng đại rất đẹp

VIỆT-NAM CÔNG TY BẢO HIỂM XE HƠI

Công-ty nặc danh vốn 200.000 đồng
Hội-quán: 56 đường Pellerin, Saigon

Dây giây thép: ASSURANA
Giây thép nói: 748

1° Giá tiền báo kê rẻ hơn các hãng khác (trả làm 4 kỳ được, mỗi kỳ một phần tư)

2° Khi rủi ro bồi thường mau mắn và lo đủ mọi việc cho chủ xe khỏi nhọc lòng

CAFÉ RESTAURANT & PATISSERIE

NGUYỄN-VĂN-DẮC

76 Boulevard Bonnard 76

CƠM TÂY RƯỢU TÂY

BÁNH TÂY

Các thức ăn uống đều tinh giá rẻ hơn các nơi

Nhóm hội Nghị-viên Địa-hạt tỉnh Tânan

Theo lời-nghị quan Thống-Đốc Nam-kỳ định nhóm hội Nghị-viên địa hạt thường niên nhằm ngày 8 Novembre 1933 đặng xem xét sổ công-nho năm 1934.

Quan chánh chủ-Tỉnh M Bartoli, Hội trưởng nghị viên quan phó Tham-Biện làm ký-lục và quan Huyện Hoài làm Thông ngôn. Có đủ mặt 10 nghị viên Annam và 2 nghị Tây dự hội.

Ngày Thứ Sáu. — *Trước khi khai mạc Hội đồng thường niên ông Hội-trưởng tỏ vắn tắt ý kiến của ngài muốn thi hành trong chương trình bổn thảo công nho năm tới và xin nghị viên đồng tâm hiệp ý với Ngài lo cho thành tựu.*

Thầy Nguyễn-ngọc-Huấn đứng dậy xin ông Hội-trưởng định lại năm phút đặng tỏ lòng bi ai thầy nghị-viên Đỗ-văn Phó đã từ trần và chia buồn cùng tang-gia thầy.

Hội-trưởng nhậm lời. Bây giờ Ngài cắt nghĩa sơ qua sổ công nho thâu xuất cho quí Thầy nghe và phát cho mỗi Thầy một tờ trình bổn thảo công nho, đem về xem xét lại cho kỹ càng.

Ngày Thứ Bảy: *Nghị viên nhóm lại tại nhà công sở Tỉnh Lập đặng cử hai ban Ủy-viên Tài-chánh cử thầy Lê phú-Hữu làm Hội-viên thẩm xét bên sổ thâu, còn bên Tạo tác cử thầy Nguyễn-hữu-Trí làm Hội-viên thẩm xét bên sổ xuất.*

Theo như lời của hai ban Ủy viên trên đây đã kết luận và phê chuẩn, thì Nghị-viên địa-hạt đã chuẩn y các số tiền phỏng định trong sổ công nho.

Hội-trưởng: Ngày thứ hai lẽ gì phải hội lại song ngày ấy nhằm ngày hầu-lễ của Cai-Tổng và Ban việc nên Ngài xin định lại ngày thứ ba sẽ nhóm.

Ngày thứ ba — Nhóm đại hội tại phòng văn quan chủ tỉnh có đủ mặt hai ban ủy-viên. Ông Hội-trưởng đọc lại từ chương, từ đoạn thâu và cắt nghĩa rành rẽ cho nghị-viên. Đến khoản thâu thuế điền-thổ có sụt bớt 10 % nhưng mà nghị-viên đồng ý-kiến xin hủy bỏ khoản thuế điền-thổ đã gia tăng lên 17 %, phải sụt xuống như cũ nghĩa là còn 33 %. Thuế nầy mới tăng lên năm 1930 tính ra điền thượng hạng mỗi mẫu Quản hạt : 2$00, địa hạt : 1$02 phụ cho làng : 0$40 cọng là 3$42, đối với năm nay giá lúa rẻ tệ như thế thì Điền-chủ không đủ sức gánh chịu thuế ruộng ...

Xin sụt thuế Trâu xuống mỗi con 0$50, vì trước năm 1925 thuế Trâu đóng có 1$50 mà thôi, sau tăng lên 2$50 thì rất nặng lắm, tính ra mỗi con Trâu cho mướn chừng 20 lúa mà phải đóng thuế hết 5 giạ và xin hủy bỏ thuế Trâu cái. (Hội đồng canh nông đã có xin rồi).

Xin sụt bớt thuế thân cho dân về khoản công sưu địa-hạt thuế nầy là 2$25 của dân chuộc công sưu 5 ngày 0$45 Xin bớt xuống mỗi ngày 5 su cho phù hạp theo giá mướn nhơn công mỗi ngày 0$40. Tính ra 5 ngày công sưu phải bớt xuống 0$25 thì chẳng còn 6$00. Nói về mấy năm trước dân đóng thuế 7$00 mà không ai kêu ca gì hết chỉ tại vì nhờ giá lúa phát lên cao ngoài trăm đồng, dân bán chừng 5 giạ đủ đóng bài thuế (theo tờ hiểu dụ của chánh-phủ đã yết cáo năm 1930) nay đem ra mà so sánh lại với giá lúa nầy thì dân phải bán 15 giạ mới đủ đóng thuế.

Ngày thứ tư.— *Ban Ủy-viên tạo-tác nhóm riêng tại nhà việc Tỉnh Lập đặng xem xét bên sổ xuất và bàn tính việc ích-lợi chung trong xứ mà xin chánh phủ sửa đổi lại cho hạp theo lòng nguyện vọng của dân trong tỉnh.*

Ngày thứ năm.— *Nhóm đại hội có đủ hai ban Ủy-viên. Ông Hội-trưởng cắt nghĩa từ chương từ đoạn xuất cho Nghị-viên biết đồng ý như bên thâu vậy. Trong phòng nghị có dự định làm tới một số bạc là 7.000$ đặng làm một cái cầu đúc ngay chợ Châu thành Tanan ; vì cầu cũ bằng sắt đã hư tệ, mỗi năm tốn tu-bổ ít nữa là 2.000$. Công cuộc làm cầu mới nầy tốn ... cũng chừng 4.000 đồng. Mỗi năm dự một số tiền chừng ... đủ số tiền sẽ khởi công làm.*

Ngày thứ sáu — *Hôm nay là ngày bế mạc và bàn tính các lời Thỉnh cầu của nghị-viên :*

M. Trí : Xin đặt tên cái nơi kinh mới lấp kêu là : « Boulevard Bartoli » đặng đền chứng ... công lao của Quan chủ tỉnh hết lòng mở mang tỉnh Tanan được tốt đẹp và vẻ vang như thế.

Hội-trưởng : Tỏ lời cám ơn song Ngài còn ngại ngùng nỗi công việc làm chưa thành ngày nào Ngài đổi sang chỗ khác rồi sẽ đặt tên đường ấy. Hội đồng nói rằng qua Ngài nói sẽ tư tờ về quan trên coi liệu định lẽ nào.

M. Tuất : Vì muốn tiết kiệm cho công nho địa hạt xin bớt một quan Đốc-học Annam là M. Kinh vì tỉnh Tanan nhỏ nhỏi mà tới ba ông Đốc học lận.

Hội-trưởng hỏi tại sao mấy thầy xin bớt ông đốc Kinh ? Có đều chi ác cảm với ông chăng ?

M. Huấn. Công-nho địa hạt khiếm khuyết mà mỗi năm phải tốn hao một số tiền là 2.054$ lương bổng hằng niên của mỗ ông Đốc học Annam, Thầy xin bớt ông Kinh là phải.

Hội trưởng : Nhận lời xin của quí Thầy là chánh đáng nên chi Ngài đợi phải làm tờ yêu cầu đặng Ngài đệ lên quan trên.

M. Trí : Xin cho dân lậu được ra mặt đóng thuế một năm mà thôi, vì chúng nó không đủ sức đóng hai bài thuế theo luật buộc.

Hội-trưởng hứa sẽ đệ tờ cho quan Thống-đốc.

M. Hữu. Xin cho dân Mộc Hóa đấu giá thuận mãi các khẩu đìa cá y như giá cũ năm 1930. Hội trưởng không bằng lòng viện lẽ rằng khẩu đìa cá của dân bào, thì thuộc về thuộc về địa Quốc gia, chớ không được riêng phần của ai hết.

M. Hữu. Xin ông Hội trưởng để tờ lên quan trên phát giấy ... viên cho những người khẩn phá ruộng đất thuở nay đã làm hoàn thành rồi.

Hội-trưởng : Hứa sẽ đệ tờ lên quan trên xét lại.

M. Thiệt : Xin cho làng Mỹ-an Phú xuất tiền công nho 300$ sửa hai cái trường học số 1 và số 2 ; vì trường hư tệ dột nát, mưa ướt đất không chỗ cho thầy Giáo dạy đặng.

Hội trưởng : Hứa sẽ dạy làng lo thi hành việc ấy, mà trước hết Hương-chức phải ráng thâu các sắc thuế và công điền cho tất.

M. Tửu : Xin cho làng Dương Xuân - Hội xuất tiền công nho ...$ đặng mướn thợ triệt hạ cái nhà - trường hư tệ muốn xiêu ngã mà một số tiền 600$ dự năm tới cất nhà việc khác vì cái cũ đã hư rồi.

Hội - trưởng : Tiền xây đến trong làng còn có mấy đồng bạc chừng nào có dư tiền sẽ làm.

M. Hội : Xin bỏ khoản thuế ngụ buộc dân phải đóng là 1$50.

Hội trưởng : Quyền xin bỏ khoản thuế ngụ thì Hội đồng quản hạt được phép xin mà thôi.

M. Hội : Xin dự một số tiền cất một cái cầu tiêu cho rộng lớn tại châu thành và cách xa châu thành và cách xa chợ mới hạp phép vệ sanh.

Hội-trưởng : Nếu có tiền dư thì ngài sẵn lòng lo việc ấy.

Trước khi bãi hội nhóm các ông Nghị-viên có đề lời khâm ... và cám mến cái chánh sách cai trị của quan Chủ Tỉnh.

Le Conseille. **Nguyễn-hữu'Tuất**

SỮA TƯƠI

« LE GOSSE »

Nguyên chất, Tinh khiết, nhiều kem thơm ngọn dễ tiêu

Mỗi hộp 175 grammes 0 $ 15
« 485 « 0 24

FRÉXOR

8 Rue Mac-Mahon — Téléphone 258 — Saigon

Hội vạn quốc tiết kiệm

Hội hiệp-bổn nặt danh Pháp, dưới quyền kềm soát của Chánh phủ Đông-Pháp.
Vốn 1.000.000 lượng)
Thượng-Hải) đã đóng tất cả
và 8.000.000 phật)
Lãng)
Quảng Lý cõi Đông Pháp
Saigon 26, đường Chaigneau chi ngánh tại Hanoi : 58 Đại lộ Francis Garnier.

Muốn dư để
Lập tư bổn
Muốn có sẵn vốn
cho con cái lúc đôi bạn
Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm.

Vé $ 1.000 trả mỗi tháng 5 $ 00
Vé 500 trả mỗi tháng 4 00
Vé 250 trả mỗi tháng 2 00

Đặng dự vào

1·— Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kể từ tháng đầu

2·— Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội sau khi đóng đặng 2 Năm.

Hội cần dùng nhiều người chắc chắn và tử tế đặng làm quảng lý những sở mà hội chưa có người thay mặt.

Một bức thơ
(đăng nguyên văn)

Thưa ông,

Tôi có tiếp đặng gói thuốc của ông gởi rồi. Thuốc « **CHÍ-LINH** » của ông tôi đã thí nghiệm rồi rất thần hiệu. Vì tôi có cho đứa con tôi, và mấy đứa trẻ ở lân cận uống, về bịnh ... mấy phát nóng Hai chơn lạnh. Sổ mũi nhức đầu, đổ mồ hôi trán, và Ho : hơi thở mệt, buổi chiều thì mê man. ... bịnh như tôi cho uống có một gói, mà các chứng đều hết cả. Còn bịnh nặng (lâu), mới ..., có hai ba gói thì nó lộ ban đỏ ra đầy mình. ... thuyên giảm, uống tiếp một hai gói nữa thì các chứng đều tiêu trừ. Thật quí ... thay. Không hổ với cái tên (Chí Linh) ... rất đáng gọi là Mỹ khoa thánh dược. Nay tôi viết thơ nầy đến tạ ơn ông. Luôn dịp xin ông gởi cho tôi 50 gói nữa.

Nay kính

LÂM-TRƯỜNG XUÂN

Commerçant à Lagi (Annam)

Thuốc nầy có bán khắp cả Đông-Pháp các gare xe điện đều có bán. Ở xa xin do nơi Madame Nguyễn thị-Kình chợ mới Saigon (giá mỗi gói 0$12).

Trị bịnh ho...

Người có bịnh, chưa gặp thuốc hay ; dùng thuốc không có danh thì nguy hiểm cho người bịnh lắm.

Như thuốc-h... (Bác bữu...)

Từ năm chí Bắc ai cũng công nhận là một thứ thuốc ho hay vô cùng, trị bịnh ho linh nghiệm phi thường ... ứng dến thuốc nầy thì quí ngài sẽ được vui lòng và sẽ khen tặng vô cùng.

Giá mỗi hộp .. 0$10

Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp, các gare xe điện. Ở xa xin do nơi Madame Nguyễn-thị Kình chợ mới Saigon.

Bán rẻ ... Không mua thì không còn dịp nào rẻ hơn ? ?

Tôi định bán rẻ trong vài tháng. Giá hồi trước 1$00, nay ... chỉ bán **0$60** mỗi ve thuốc ... bổ « **TẾ-THẾ-HOÀN** ». **Thuốc hết sức bổ bao chế dùng ... thứ sâm thượng hạng Dầu ... yếu đuối, hay là làm việc mệt nhọc thế nào uống vào thì được ... khoẻ khoắn lắm; làm việc cả ngày không biết mệt. Ăn cơm ... ngon và ngủ đặng nhiều ... chừng 5 ve sắp lên, thì thấy ..., thân thể đổi khác ... mặt mày đỏ lại, vui vẻ, ... khoẻ khoắn lạ thường. Hiệu thuốc nầy tôi có cầu chứng tại tòa, và có gởi bán khắp cả Đông Pháp. Bấy lâu được đồng bào hoan nghinh lắm. Có gởi bán khắp các gare xe điện, Ở xa muốn mua xin do nơi Madame Nguyễn thị Kình chợ mới Saigon (giá mỗi ve 0$60 uống được ba ngày).**

Cần kiệp... mỗi nhà... cần có...

Có một ông thầy thuốc để trong nhà, không bằng chứa một hộp thuốc dán hiệu con Rắn giá 0$12, trị các chứng bịnh ngoài da. Thuốc nầy hay lắm, bán chạy rất nhiều, được danh tiếng lẫy lừng khắp cả Đông Pháp. Trị bịnh tức ... hay hơn thuốc dán sơn đông thập bội trị ghẻ ... mát rất hay (vì thuốc rất không ... và phong độc). Trị bịnh đau và ... hạch đâm nhức lưng mỏi ..., mụn, mụt nhọt, nước ăn chơn ... Dùng đến thuốc nầy quí ngài sẽ khen tặng vô cùng. Giá hộp nhỏ 0$12 hộp ... Xin do nơi Madame Nguyễn thị Kình chợ mới Saigon, và các gare xe điện.

NHÀ THUỐC ĐẦU-RỒNG TUYÊN BỐ

Nhà thuốc ĐẦU RỒNG quảng-cáo Đồng bào, vì trong địa-phận Nam-kỳ, từ ngày nay lại sau, mấy hạt về tiền giang giao cho hiệu NGUYỄN-THỊ KÌNH ở Saigon thay mặt cho bổn hiệu. Các món thuốc ĐẦU-RỒNG, được đồng bào hoan nghinh thậm trọng là bởi ông HỒ-MINH-KHẢI bào chế không món nào trầm trệ, nhờ vậy mà được tấn-hóa trên đường thương nghiệp với ngoại bang, nên bổn hiệu lo cho nhiều vị thân-chủ muốn dùng thuốc của bổn hiệu khỏi sự trễ nải mà phải thất vọng, bởi vậy miệt tiền-giang mua sỉ và lẻ hoặc muốn trữ bán trong hạt, xin do nơi hiệu NGUYỄN-THỊ KÌNH Saigon, giá cả cũng y như của bổn hiệu bấy lâu vậy. Luôn dịp bổn hiệu xin kê mấy món thuốc có công lớn với xã-hội thuở nay, và các nhà Đại-lý trữ bán trong các tỉnh ở địa-phận Nam-kỳ

Đại bổ nhứt điềm chơn dương hoàn

Ông *Hồ-minh-Khải*, luận một hoàn thuốc Đại bổ nầy rất thấu đáo tinh thần, cứu vớt bịnh hư lao và bực lớn tuổi, cùng người thọ bẩm cha mẹ không đặng mạnh mẽ, hoặc tư tưởng quá lẽ mà phải hư lao tổn não, phòng dục quá độ mà bị tổn thận, bị đi nhiều nên tổn cang, bị ngồi nhiều mà phải tổn ..., bị nói nhiều phải tổn phế và lo nhiều quá phải tổn tâm. Nên hoàn thuốc nầy có các vị thuốc cao lương ôn bổ tánh chất điều hòa, nếu vừa gặp mấy chứng bịnh như đã nói trên đây, thì mau dùng hoàn Đại-bổ nầy, vì nó có các vị thuốc chỉ nam ở miệt Bắc, hạp với thuốc ở tô-châu, nên được lực mạnh vô cùng uống một hoàn thì thấy công hiệu. Mỗi hộp 8 hoàn giá 2p.00

Bảo trung hoàn

Thuốc trị các chứng đau bao tử và trung các món đồ ăn độc sanh bịnh cùng ỉa máu và bịnh trĩ, người tinh khô huyết thiểu, hay bón uất hoặc là bị các chứng về ăn uống không ngon hoàn thuốc nầy đồng bào đã công nhận lâu rồi thiệt hiệu nghiệm. Mỗi hộp 20 hoàn giá 1p.00

Thanh xuân hoàn

Thứ thuốc sữa huyết nầy, chủ trị về khoa phụ-nữ, đương kinh bế uất, đương kinh không đúng ngày tháng đau bụng ... xây xẩm mặt mày, ăn ngủ không đặng, cùng là người bị bịnh lạnh trong tử cung mà không hiệp thai đặng, uống vào một đêm thì thấy công hiệu, uống tiếp thêm được nhiều thì sẽ có thai. Mỗi hộp 8 hoàn giá 1p.00.

Tâm đắc thần phương hoàn

Thuốc trị các chứng ho hắng, như trời lạnh ho âu đỏ mặt ho và bị gió phải ho, dùng thuốc nầy vào kiến hiệu tức khắc. Mỗi hộp giá 1p.00.

Long viên hoàn

Thuốc trị các chứng bịnh ho lao, tổn, đàm vướn máu, lạc quyết, thổ quyết, ho khan đánh và bị té ho, huyết hư ..., thuốc nầy nhờ Long viên hương, và các thuốc tư bổ về phổi lao, ... chưng cách thủy ... sửa đề, nên một cách bổ phổi rất lạ thường, hơn các thuốc khác, công ... anh ti ng hoài ... năm Đông pháp đặng bao tặng là đệ nhứt, 1 hộp 8 hoàn 1$00.

Nữ thần tài hoàn

Thuốc trị tử cung bịnh, và nấu thứ bạch đái hạ, hoặc huyết hư, cùng truyền nhiễm giao độc đờn ông mà sanh ra bạch đái năm sắc, thì dùng nó trong một đêm thấy công hiệu, và sáng ngày đại tiện ... thì ăn đặng ngủ nhiều và khỏe, 1 hộp 14 hoàn 1$50.

An thai hoàn

Thuốc giúp người đờn bà rất đại công ... thai thì đạ, thai động, đau bụng, thai chuyển nhứt mỏi ..., ăn ngủ không đặng, sưng ..., uống nó đã hết các chứng bịnh trước đây, để con không sanh đẹn mập lại trắng tốt, dễ không đau bụng, trừ huyết càng nhao ..., đều không có, 1 hộp 8 hoàn 1p.

Nhi khoa thần đơn tán

Thuốc trị con nít nóng mê mang, và ... phong, đau ban, đổ mồ hôi đầu, ăn ngủ không đặng 1 bao 0p.25.

Cố tinh dưỡng thận hoàn

Thuốc trị thận hư, sanh mộng tinh, di tinh, tinh thác, mấy chứng bịnh trước đây, về tổn thọ ít có con, ... 1 hoàn thuốc nầy làm cho cứng cửa thận không cho tinh chảy ra nữa, 1 caisse 5p.00 mua lẻ 1 bao 0p.50.

Việt-Nam cường lực hoàn

Ông *Hồ-Minh Khải* có chọn lựa một thứ thuốc kêu là Việt-Nam Cường lực-hoàn, chủ trị các chứng tê bại và người sức lực yếu, cùng các bị tổn ... ông lớn tuổi, tay run đầu lắc ... mỏi, đi đứng không được mạnh dạn. Bịnh nhẹ uống 2 ngày thấy công hiệu, bịnh nặng uống một tuần thì đi đặng, còn uống mà lấy sức mạnh, ... 3 hoàn vô khỏi cổ rồi đánh vào thịt không bị ... đau. Mỗi hộp lớn giá 5p.00 mỗi bao 0p.50.

Bảo sảng hoàn

Thuốc trị đàn bà đẻ uống cho ấm huyết nhiều sữa, ủ cung thối thúc, bụng không lớn, tóc không rụng, nước da không mét, bổ huyết và trị cách chứng sản hậu rất thần hiệu. Mỗi hộp 8 hoàn giá 1$00.

Trục tích tiêu đàm hoàn

Thuốc tiêu mòn và xổ trừ các chứng tích tụ trong mình, uống rồi khỏi uống thuốc bổ trở lại, ông lương y Hồ minh-Khải phân đã có chứng rồi, uống vào đi tiêu lần đầu là phẩn, rồi lần sau ra hết các thứ độc, chớ không phải đi tiêu là bu như các thứ thuốc khác. Mỗi bao giá 0$25.

Song tiên hoàn

Thuốc bổ con nít hoặc thọ khi huyết cha mẹ sơ sanh, tiên thiên bất túc hậu thiên hư tổn, ngủ đổ mồ hôi đầu, cam tích, bụng lớn nổi gân xanh đau ban không dức, ăn ngủ không được ốm gầy, hoàn thuốc đại-bổ cho con nít nầy rất công hiệu xưa nay. Mỗi hộp giá 0$50.

Tiêu độc hoàn

Thuốc trị các chứng bịnh huê liễu, sưng lở nơi chỗ kính, uống trong một tuần thì các bịnh độc trong mình đều trổ ra và lành lại như xưa. Mỗi hộp 2$00.

Độc huyệt hoàn

Thuốc trị các chứng đau lậu, hoặc truyền tinh, di-độc hoặc trúng người đờn bà có kinh kỳ, hoặc trúng độc nch ra máu mủ vân vân... đều dùng đặng cả. Mỗi hộp giá 1$00.

Gocong M. Lê thành Nghiêm
Giồng M. Lê văn Măng
Vinhlong M. Nguyễn thành Liêu
Sadec, Cô Nguyễn thị Linh
Cantho, M. Võ văn-Nhiều
Cantho, M. Thành-Phát
Longxuyên cô Đông-thị Đời
Bentre, M. Nhan văn-Ấp
Mocay, M. Ngô văn Thọ
Travinh M. Phạm-ngọc-Cần
Soctrăng M. Trịnh kim-Thịnh
Phung-Hiep, Lương-huynh Đệ
Traon, Hạnh xuân-Viên
Nga Mam, M Lâm-tấn Hưng
Pnompenh, Bazar Trường-Xuân
25-26 27-28 Quai Piquet
Cần-Giộc M. Lê thành Lợi
Rachgia M. Nguyễn ngọc-Thái
Baclieu, M. Lê ngọc-Thành
Chaudoc, Hau Sanh Bazar
Tanan, M. Nguyễn hữu Dư
Kỳ Sơn, Tiệm hàng xén Bảy Cần
Benluc Tiệm thầy giáo Nghi
Duchoa, M. Lai-văn-Thường
Cholon, M. Phạm-văn-Thình
Saigon, Nguyễn thị Kình
Dakao, M. Huỳnh-hữu Cao
Giadinh Ng-văn-Điều chợ Bàchiểu
Thudaumot M. Phạm-văn Sửu
Biênhòa, M. Dương-tấn Thân
Long thành, xin hỏi M. Phán Sanh nhà Poste
Baria, M. Lưu-xiếu Ninh
Cap Saint Jacques tiệm Bazar Cô Trần thị Huờn
Lộc ninh Mme Cần, hiệu Phụng Hoàng
Camau M. Phạm văn-Được
Kom pongcham M. Lê văn Thông

HÀI KỊCH BA MÀN

VÒ VÒ NUÔI NHỆN

của K.T.

Minh Tông. — Anh ơi sao mà chuyện nào ảnh cũng bị lạc hết

Ái lan. — Em đặt tên nó cũng như mình vậy anh à!

Minh Tông. — Con một tên với cha nó có hại gì. Con có cái ý nghĩa liên lạc nữa là khác

Lê My — (nói riêng.) Ừ thì cứ liên lạc đi mà!

Minh-Tông. — Anh Lê My! Có ai mà tương kho đi xa về mà có hai đứa con trai đầu phải không anh?

Lê My (nói riêng) — Một đứa trai một đứa gái mới phải chớ!

Minh Tông (đứng giậy) — Tôi muốn cởi trần nó ra xem coi chắc đẹp lắm!

Ái lan — Anh không suy nghĩ giờ này mà cởi trần chúng nó ai không sợ lạnh chúng nó sao?

Mai Liên. — Anh này bộ hết thế chơi rồi sao không biết khuya rồi thôi để cho chúng nó ngủ

Minh Tông. — Chị Mai liên nói phải. Ủa, còn cái nôi kia ở đâu

Ái lan — Anh hỏi cái nôi nữa hả!

Minh Tông. — Họ mình cũng đến để cho tôi về không thấy sao?

Ái lan. — Ngày mơi họ mới đem lại

Minh Tông — Cái gì lạ vậy.

Ái lan. — Gì lạ đâu khi tôi mua cái nôi này tôi có định tôi sanh đôi đâu

Minh Tông (vui vẻ) — Thật ai có dè tới hai kỳ-nam phải hôn mình

Lê My (nói hành Ái lan) — Thôi chỉ không nói dối nữa!

Mai liên. — Thôi để chúng nó ngủ chung với tôi đợi mai có nôi sẽ hay. Anh Minh-Tông, đưa đây tôi bồng nó.

Minh Tông. — Minh à, sao thằng Minh-Tông này có ý nặng hơn thằng Cu-Tí.

Ái lan. — Anh chắc vậy à!

Minh Tông. — Nặng hơn một cân lận. Mà thôi, mập chừng nào lại càng tốt chừng nấy, bây giờ ... là một tên là ... trưởng thành.

(Bồng hai đứa nhỏ đi ra)

LỚP HAI

Mai liên Ái-lan và Ba

Ái-Lan — Đóng cửa lại chị Mai-Liên

Lê My (ngồi dài trên ghế nói riêng) — Ngày mai coi ai bị cho biết.

Ái-Lan (nhẩy xuống giường ngồi với Lê-My) — Anh ... bảo đời!

Lê My — Cái gì mà bảo đời!

Ái-Lan — Anh bồng thằng nhỏ đem đi trước được rồi, cái này anh cứ nhớ tới cái cảnh gà cho anh Minh-Tông ảnh vô ảnh thấy.

Lê-Minh. — Phải chị ở vào địa-vị tôi rồi mới biết. Mọi ... trọn không có một hột cơm vào bụng chỉ nghĩ thứ con!

Mai Liên. — Thiệt ảnh lôi thôi lắm.

Ái-Lan. — Miễn ảnh thong thả cho ảnh thì dữ, ảnh cằn g đến mình

Lê-My (lẩy) — Chị nói đúng lắm, mà nhứt là lúc nãy tôi lại nghe trong mình thơ bởi hơn hồi nãy nữa.

Ái-Lan: Anh muốn đánh đầu tôi mà!

(có tiếng gõ cửa.

Mai Liên: Chuyện nầy mới tới cô Bích Sơn.

Ái-Lan (kinh khủng) — Cô lại đòi đứa nhỏ! Chị Mai-Liên, phải làm sao bây giờ?

Lê-My: — Cứ việc trả cho người ta cho con một hai gì nữa

Ái Lan — Bộ anh điên rồi hả anh Lê-My?

Lê-My. — Thì còn lại cho chị con Minh-Tông đó!

Ái-Lan — Anh đã nói với ảnh là hai đứa trai!

Lê-My. — Tôi nữa?

Mai Liên. — Thiệt phải hồi nãy ảnh đi sớm chút thì một chút thì có chuyện gì đâu

Ba (bước vô) — Thưa chị cô Bích Sơn đến, mặt mày coi bộ giận giữ lắm, cô nói cô ra kho ... mình là khi nào cô ... được thằng nhỏ cô mới ngủ.

Ái-Lan: — Chết ...!

Mai-Liên — Nói ... đợi một chút.

LỚP I

Lê-My, Mai-liên Ái-lan và Minh-Tông

Lê-My: — Bộ chị tưởng cô ngồi đợi cho đến đứa nhỏ biết đi sao chớ

Ái Lan: — Ai có bảo cô đợi như lời anh nói đâu, tôi muốn cô đợi cho tôi kiếm đứa khác thế vô

Lê-My (đứng giậy) — Chắc chị tưởng tôi nấu con nít cả lố được sao chớ.

Ái-Lan — Anh đã nặn được hai đứa rồi!

Lê-My. — Nhưng đứa ba nữa không được vì máy hư rồi.

Mai liên: — Thôi mình làm ơn thì cho trót, hãy trở lại nhà chị thợ giặt tính giùm cái!

Ái lan (mừng) — Ừ anh Lê my thì hành lần nữa đi anh.

Lê-My: — Được đi nữa thì là hai đứa gái hết.

Ái lan. — Lấy kệ, đở ngà mà, ngày mai sẽ kiếm con trai thế vào

Lê-My (giận) Một đứa con trai kiếm còn không ra rồi ngày mai chỉ bảo kiếm một lần tới hai đứa thì có cửa hộc máu mà chết cho rồi. Tôi có phải chuyên nghề kiếm con nít mới đẻ đâu mà chị cứ bi u tôi lãnh chức đó hoài vậy. Không, sao thì sao chớ tôi không trở lại chị thợ giặt nữa đâu.

Mai-Liên và Ái Lan. — Tội nghiệp mà!

Lê My (ngồi xuống ghế) Tôi dễ sai khiến thiệt, nhưng chị phải biết con Lúa kia có khi xài nó quá nó cũng cứng đầu vậy.

Ái lan (mơn trớn) — Thôi anh hờ nãy giận nói nặng anh, xin anh đừng chấp nhứt. Tôi bây giờ trong cảnh khốn đốn anh thương giùm chớ lẽ nào không. Bạc có bề gì, anh Minh Tông bỏ ... khổ cho tôi lắm.

Lê My. — Dầu chị có nói ... nào đi nữa tôi ... cũng không ... khoản vụ nầy.

Ái Lan: (cũng mơn trớn) Điều nói thì nói vậy chớ lòn anh đâu có ở ác với ai.

Mai liên. — Minh nên tỏ ra nó người hào hiệp chớ.

Lê-My. — Thôi hào hiệp đây rồi còn đi bọc xương, không bưng chế khô mà chơ

Ái-lan. — Tôi với anh là bạn học khi xưa, chúng ta trững giỡn với nhau. Anh nhớ chớ.

Lê My. — Chị đừng có nhắc lại hồi xưa. Chị có nhớ chị chưởi tôi bòm đầu, chị xé quần xé áo tôi chắc chị chưa quên mà.

(Còn nữa)

(1) Tác giả giữ bản quyền.

Hài văn

Chứ một bụng.

Anh nọ vừa học biết THIÊN THỜI ĐỊA-ĐẤT thì đã làm mà bao chữ Bữa nọ trong nhà có khác đông anh ta muốn chưng với khách rằng mình là người hàn học rất nên anh ta bèn kêu vợ mà rằng — Bữa nay trong nhà có khách mầy đừng làm cái mặt THIÊN-THỜI ĐỊA-ĐẤT đó tao ghé quá, đây rồi khách họ về thì mầy THẤT MÁT TỒN CÒN, sao đây mà cũng biết là phạm TỬ CON TÔN-CHÂU mà bể nói ra thì mã LỤC SÁU TAM BA tao thì o GIA-NHA NỘC-NƯỚC còn mầy thì không lo TIỀN TRƯỚC HẬU SAU. Tới đã hết biết anh bèn nói HẬU SAU sao mầy không vô đi. Nói rồi anh ta day qua liền khách mà rằng: ... mà con đừng phiền vì nó NHƠN CHI SƠ làm cho miệt lòng mà người TÁNH BỒN THIỆN để tôi TẬP THIÊN VIÊN cho nó rõ lại TÁNH NĂI THIỆN tôi mới nghe cho

Lê-văn Cầm
(Institut Pasteur)

Tôi dờ chỗ

Dời chỗ đây không phải dời nhà dời cửa đi đâu xin đọc giả đừng có lộn

Không có chi lạ hết tôi muốn nói từ tuần từ đây về ngày thứ tư tôi sẽ đem «khúc phim» bên tờ phụ-trương văn chương qua tờ phụ trương cho ... ai đó thôi.

Vậy độc giả nào đã làm bạn hằng tuần với tôi về mục đó trong tờ phụ-trương văn-chương thì từ nay hãy hơi khó nếu muốn kiếm tôi thì hãy đi tìm trương chuyện vui ngày thứ tư thì có

Một đều xin thưa trước với chị em anh em là nếu trong «mảnh phim ngắn» mà nó có rủi mà không được vui như cái mục đích của tờ phụ trương thì anh em chị em nên biết mà thứ lỗi cho vì đó là một điều vạn bất đắc dĩ.

K. T.

MẢNH PHIM NGẮN

Ai trúng?

Hầu hết các con đường ở Saigon, ai đi chợ đi làm ... đi chơi buổi sớm mơi về cuối tháng trước cũng đều nhặt được một mảnh giấy xanh cũng có trắng cũng có, mà đâu cũng chẳng hai ... trong đó ... bao nhiêu hàng chữ in ... to như vầy

Không mất một xu mà có thể được trăm bạc.

Đồng bào chắc ai cũng đã nghe tiếng xà bông Nghĩa - Hiệp biện «bàn tay» tốt là đường nào rồi. Muốn tạ lòng đồng-bào chiếu cố chúng tôi có hơn một năm nay, nghĩa là từ khi chúng tôi ... hành ... xà-bông độc nhất vô nhị — nếu ... chúng tôi định bể ai mua ... ki-lô là hai cắt rưỡi thì sẽ biếu một ... giấy dự cuộc sổ số. Số trúng độ đắc là một trăm bạc còn nhiều số trúng khác cũng có giá trị vậy

Chúng tôi chỉ nhứt định bán ra một một ngàn rưỡi ki-lô mà thôi; bán rồi số đó chúng tôi sẽ sổ số và sẽ tuyên bố trên mặt báo người đã được trúng. Chúng tôi ... «chi-sanh» như vậy không có ý chi khác hơn là để tạ lòng đồng-bào trong muôn một, bấy lâu đã hoan nghinh xà bông hiệu «bàn tay» của chúng tôi.

Mau lên đồng bào, thử mua một ki-lô xài mà lại có ... trở nên tiền phú gia thì đồng bào còn ngần ngại gì nữa. Hãy đến các tiệm đại-lý hay là đến ngay bổn hiệu ở con đường Mayer số ... mà mua.

Đọc cái quảng cáo ngọt còn hơn đường ... mấy ai ... chẳng bu đến các cửa hàng có bán xà bong Nghĩa hiệp.

Thật bữa đó ai ... chịu khó đi quan sát thử coi thì ... người là người ... vầy bu xà bong «Nghĩa hiệp» như giặc hãm thành vậy.

Như thế ... hơn hai mươi ngày bữa giờ chủ hiệu xà bong nói trên mới ngỏ ... kết quả cuộc sổ số trên các báo quốc âm ở đây:

Số 180 trúng độc đắc 100$

Số nầy của ông Nguyễn-văn-Trợt ở Giađinh.

Số 1008 trúng đồ dùng trong nhà giá trị trên 50. *Số nầy ông Trần-văn Tuốt ở Cholon v.v.*

Mấy ông trúng số trên nầy xin đem lại tiệm chánh ở đường Mayer mà lãnh hạn trong một tháng.

Hỏi người Giađinh có biết chú Trợt không họ lắc đầu.

Hỏi người ở Cholon biết chú Tuốt không họ lắc đầu.

Có người hào kỳ chạy đến hai chỗ đó cậy tri bộ lục sổ bộ đời ra để kiếm tên. Kiếm mất một ngày cũng không thấy!

Ba hồn chín vía hai chú Trợt Tuốt ở đâu về mà lãnh tiền không thì quá hạn mất đa.

Có người lên mặt giỏi nói: — Mày người chộn rộn làm chi không biết. Tuốt hay Trợt gì cũng là chúng nó hết ... biết hôn.

Ừ, có thể họ mới dám ... chí sanh chớ. KHỔNG-TUYỀN

Cuộc thi hài-đàm

Hạng người hai su

Em Bé ngồi với má em trên xe điện, gặp một bầy cũng ở đồng chỗ và lên xe mộ ... được nhưng thấy nó lại ngồi hạng nhứt em Bé và má em ngồi hạng nhì

Em Bé hỏi: — Má sao thấy đó ngồi một mình rộng quá, còn con và má lại chen lấn chật hẹp với người ta mà ngồi vậy

— Hạng đó chỉ có bỏ thêm hai su nữa mua chỗ ngồi cho sang trọng đó con.

Hạng người sang trọng đó có hai su sao má.

Ng-thành-Mạnh

Sợ «cọp»

Chú Hoằng hay hút thuốc mà không chịu mua gặp ai quen cũng xin hút

Bữa nọ gặp thằng Kế quen biết với chú đã lâu chú ra bộ mừng rỡ hỏi

— Ê, đi đâu có thuốc cho mồi một điếu xơi chơi mỏa bữa nay quên đem theo

Kế — Tôi không hút lâu rồi

— Tại sao vậy?

— Tại sợ chú «cọp»

L.T

Coi anh già hơn tôi!

— Năm nay anh được mấy mươi tuổi? — à, tôi tám chục chẵn?

— Ủa anh tám chục mà coi già hơn tôi nhiều quá

— Còn chú được bao nhiêu?

— Tôi tới bảy chục lận anh à.

T.L. (học sanh)

Nút để trừ quẹt mũi

Anh Cúc hỏi anh Lanh rằng: «Tôi thấy mấy thầy mặc áo tây ở nơi tay áo có mấy nút. Chẳng rõ mấy cái nút ấy để làm gì mà không thấy ... anh?

Nghe nói anh Lanh nghỉ ngợi rồi đáp: «Tôi nói anh biết thuở xưa mấy anh mặc áo tây đều ở dơ lắm, ai bắt tay áo quẹt mũi, bởi vậy nên mấy anh thợ may bày ra mấy cái nút, để khi nào quẹt mũi đụng trầy đau, mà tởn đi.

— Nhờ anh cắt nghĩa nay tôi mới biết nút ấy để trừ quẹt mũi.

N. C.

Không dại mầy

Thằng Tàu thường bữa đi bán kẹo của má nó làm. Thằng Tư thấy thường bữa đi bán vậy mà không biết nó có gian lận không nên hỏi:

— Mầy bán vậy mà mầy có «thấu cấy» không mầy?

Không dám đâu mầy, thằng Tàu trả lời.

— Tại sao vậy, mầy dở quá?

— Má tao có dặn không được gian dảo Má tao đếm hết rồi, tao sợ ăn đòn ...

— Nếu vậy thì mầy chẳng được chút nào lợi hết hả?

— Sao lại không; tao ăn kẹo mà chỉ có liếm thôi.

M. M Rachgia

Tôi thí nghiệm!

Tên Dao và tên Bảy, cùng học một trường, bữa nọ tới giờ chơi, hai người rủ nhau đánh đáo tường vì bắt bình Dao nên ... bèn lượm hòn đá ném vào đầu Dao, Dao tức giận xốc tới toan đánh Bảy nhưng Bảy lẹ tay bóp ngang cổ Dao nghẹt cứng.

Dao liền chạy vô thưa thầy, thầy kêu Bảy lên hỏi sao chơi nghịch vậy?

— Thưa thầy hôm đó con có nghe thầy nói Dao là một đứa cứng đầu cứng cổ nên con thí nghiệm coi có quả vậy không!

Lê Hoàng-Gi... án công Giađịnh

Dọn về nhà mới

Bán đồ kỹ nghệ Bắc — Đồ thờ — Rất nhiều

Đồng — Cẩn — Chạm — Thêu — Ngà voi v. v.. **Giá rẻ**

Trảng Bông Tang hạ giá 50%

ĐỨC-LỢI

106-107 Rue d'Espagne + SAIGON

Kế chợ mới Bến-thành

Có tiệm ... Hanoi Haiphong

Nghỉ mát Dalat

Năm nay ai đi nghỉ mát Dalat cũng nên kiếm nhà ngủ Võ-văn-Dung mà ở, vì nhà ngủ mới lập ra, theo kiểu âu-tây, rất sạch sẽ ... tiện ... là về sự ăn uống lại dễ dàng lắm. Có gia tạc ... cho học-sanh.

Hôtel du Marché de Dalat

Téléphone n° 28

Võ-văn-Dung Propriétaire

Muốn hỏi cho rõ ràng, xin do ... M NGUYỄN VĂN-NHẠC, 82 Rue Pellerin Saigon.

THIÊN HẠ ĐỒN

danh vang bốn biển, tiếng dậy tám phương là thuốc trị bịnh PHONG-TÌNH và BỎ Á-PHIỆN

Ở Tonkin gởi lại bào chế chang dùng cốt á phiện. Cách bỏ giản dị mất ... lại bỏ đâu cho lâu nhược bực nào ... người cũng không sai một ... khoẻ mạnh vui ... như thường, chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì ... đi đường dùng trừ ...

M... ne ... 1$

Ve nhỏ 50 ... 0$50

... công ... hiệu ... Có trữ bán lại Gare ... rue Mayer 178 Tân định Boulevard ... Soanin 86, rue Amiral Courbet ... rue Vanier 74 Saigon, ... danh tiếng xưa nay đồng ... bán hiệu Tiểu thần tiên ... cung phát ngựa kẹo lâm gia ... sanh Dương-mai cung ... nhe bực nào nóng ... 5$00 tuyệt nọc. Đường sanh ... cung thêm sung túc Dương ... ve giá 1$00 uống 7 ngày. Lâu một ve giá 0$50 uống 2 ngày. Thuốc gởi lãnh hoa giao ngân thơ và Mandat gởi cho M. Lê văn Anh commerçant Boulevard Albert 1er, N° 142 Dakao ... Saigon.

Tiệm ... đồ tạp hóa rẻ hơn đồ Lạc Soong.

TRỊ BỊNH HUÊ-LIỄU

NHỨT SỚM NHÌ MUỘN

Ai đã lỡ mang các chứng bịnh thuộc về huê-liễu thì nên sớm uống thuốc *Từ-Ngọc-Liên*, đã mau khỏi và chắc quấn lành tận nọc. Ai đã chạy chữa cùng nơi mà bịnh trầm trọng không hết, hoặc là bịnh kinh niên phục phát biến sanh nhiều chứng lạ kỳ, đàn bà có thai mắc bịnh, con trẻ bị nọc di truyền, đàn bà bị nọc đau bạch đái, đau tử-cung vân vân. Bổn hiệu có hơn mười mấy thứ thuốc chuyên trị về bịnh huê-liễu, đã có tiếng lâu khắp nơi đều biết. *Sớm chừng nào* đỡ trị chừng nấy. Ở Saigon mua tại Nguyễn-thị Kính.

Các nơi xa, các bịnh nhơn cứ viết thơ kể bịnh thật ... gởi cho.

Monsieur ĐINH THÀNH-...

(Vinhlong) ... CAI...

Thuốc sẽ gởi lãnh hóa giao-ngân ... có bịnh chi muốn hỏi ... cho đã có sẽ trả lời.

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE

?Union sténographique suisse Aimé Paris

7, rue René Héraud

SAIGON (TÂN ĐỊNH)

Chuyên môn dạy các khoa thương mãi bút toán, đánh máy chữ tốc Pháp văn.v.v.

Riêng khoa chữ tắt bổn trường thay mặt L. U. S. S. A. P dạy học xong thi tại Saigon lấy bằng cấp bên Tây.

Directeur. LƯƠNG-VĂN-HẬU

Diplômé d'Ecole Supérieure de Commerce.

Titulaire des Certificats d'Etudes de l'Enseignement Commercial Paris

Ancien Caissier Comptable des Sociétés Commerciales Industrielles et Agricoles Expert Comptable près les Tribunaux Chef de la Comptabilité d'une maison de Commerce Saigon

Đỗ-như-Liên

91-93, Rue d'Espagne. 91-93

Cho mướn máy viết để thử hiệu máy, Khắc con dấu khắc hình người và đá, vô than. Làm mộ bia bằng đá cẩm thạch. Bán đồ phụ tùng xe hơi và máy. Sửa máy hư, máy viết, có đồ đồ phụ tùng. Bán máy hư về đủ đồ thứ, tây, ta. Cao man, Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ.

Téléphone số 690

«TỪ NAM CHÍ BẮC»

Với đồng bào từ Nam chí Bắc chúng tôi ... thiệu giá thuốc ... HỰC ĐANG DƯỢC HÀNG ... đường ... tại ... đến năm ngọn Cholon

Nguyễn ông chủ nhơn P H D.H là Hồng Quang ... nghề thuốc tại Thượng hải nơi con đường Nam kinh số ... Từ quan chí dân ... người giàu kẻ nghèo ai ai cũng ... một lòng cứu thế tế nhơn trị bá bịnh như thần chẳng khác ... thuốc tái sanh.

Nay sang qua Nam-kỳ lập thêm một tiệm ngành nữa tại Cholon. Những ... e-tanh, dược dầu, những Cao Đơn Huờn tân tự ... tên sanh giảm chế theo cách kiêm thời, và rất hạp phong thổ ... Nam Trung-Bắc-Kỳ ta.

Những thuốc Thần hiệu thối nhiệt đơn, Lập du phát lãnh huờn, ... hành nhơn chỉ khái lộ. Cứu cấp tinh thần thủy, Bạch trược ... Bạch trược, Bạch đái dược thủy. Đồng bào khắp ba kỳ hãy dùng thử một lần và xin nhìn nhãn hiệu «Mẹ bồng con» kẻo lầm ... mạo, thì sẽ thấy lời chúng tôi nó chẳng ngoa vậy.

QUÁCH NGỌC-SƠN và DŨ-MINH-HẢI

CHOLON

SAVON

VIỆT NAM

tốt

... hết

AI MUỐN MƯỚN NHÀ PHỐ RẺ?

PHỐ LẦU	đủ confort moderne số 15 Albert 1er Dakao	60$
NHÀ TRỆT,	4 phòng, đủ confort moderne, Tân định	...
NHÀ TRỆT,	4 phòng, đủ confort moderne, Tân định	...
PHỐ TRỆT,	rộng số 120 Marcel Richard, ..., cửa sắt	...
PHỐ TRỆT,	293, 295, 299 đường Paul Blanchy	12$
"	đường nhỏ Paul Blanchy gần rạp hát Đội Cô, đèn nước, cầu tiêu máy	...
"	Paul Bert 162 184 170 122, mới sơ lần	25$
NHÀ XE	đường nhỏ Paul Blanchy	...

Confort moderne là có nhà bồi, nhà bếp, nhà ... nhà tắm, cầu tiêu máy, vân vân.

Chủ phố: Cie Foncière d'Indochine

84, RUE RICHAUD — SAIGON

Thuốc THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người nếu có CULA thiệt thoa tiếp thêm đừng cho vạp bể, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

PHÒNG KHÁN BỆNH

của ông thầy Thầy-Thuốc *Nguyễn hữu-Thi*, tùng sự các nhà Dưỡng-Bịnh Đông-Pháp đã hơn 12 năm, đã mở tại :

Boulevard Galliéni N° 1, Choquan

Kể từ 1er Novembre 1933 (Gare Nancy)

Khán bệnh, sáng 7 giờ tới 10 giờ

Chiều từ 3 giờ tới 7 giờ

Rước tới nhà khán bệnh giờ nào cũng được.

Hôtel d'Annam Dalat

Villa meublé, Téléphone 35

Cất trên đảnh núi cao 1500 thước

Kính cùng quí khách.

Ngôi hàng nầy bấy lâu tôi cho người khác mướn có khi quí khách đến chẳng được vừa lòng. Kể từ ngày 1er juin 1933 tôi làm chủ lại góp hết thảy tổ tôi hạ giá xuống nhiều, tiện quí khách đi có gia quyến đông đúng đỗ Annam rẻ lắm lại chọn được chỗ nghỉ mát thanh tịnh hơn các nơi.

Quí khách ở Saigon và Lục tỉnh muốn hỏi đều chi xin đến M. Võ văn Đốn 189 Rue d'Espagne và M. J. Bari 34 Rue Boresse Saigon. Kính mời

Nguyễn-ngọc-Chúc *Directeur-Propriétaire*

Làm khéo, kỹ công

NHIỀU KIỂU CHỌN LỰA

NĂM NAY RẺ HƠN

MỌI NĂM PHÂN NỬA

La Tortue

Phan-thúc-Trác

16 Sabourain, — Saigon

Téléphone : 995

TRÁNG BỒNG TANG

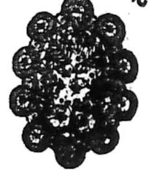

Cái ống khóa bí-mật ???

Người nào đêm ngũ thường tư-tưởng mơ ước mấy việc bậy hay là vì trong mình sức lực yếu tinh-thần suy kém, thì thế nào cũng bị xuất-lộ nguơn-tinh (di-tinh và hượt-tinh) làm đau lưng bần thần mỏi-mệt, ăn ngũ không được, lười biếng khó chịu.

Mấy chứng đó có, xin mua thuốc Bổ Di-Tinh hiệu ĐỨC-TRỌNG AN-NAM là thứ thuốc gia-truyền uống hường thì chẳng khác nào có như một cái ống khóa để khóa cửa cho mình lúc ban đêm. Người không có bịnh nếu mua thuốc nầy uống làm bổ dưỡng tinh-thần lại ăn ngon ngũ khỏe. Mỗi ve 1$00.

THUỐC XỔ BỔ : Uống rất dễ không hôi đắng (ngậm trong miệng rồi có lở nhai cũng không biết đắng) đi công êm không mỏi-mệt và không lâu bụng, đã thí-nghiệm nhiều lần chẳng dám nói ngoa. Mỗi gói 0$15.

THUỐC BỔ CON-NÍT : Chủ trị trẻ em còn trong tháng cho tới 5-6 tuổi, tối ngũ giựt mình nóng hay khóc ấm bieng bú, ho ọc sữa đau bụng rên ăn không tiêu, bị cam-tích la ước, mua thuốc nầy cho trẻ em uống thường được đỏ da thắm thịt, ăn bổ lại không còn èo uột như trước nữa. Mỗi gói 0$10.

Mua nhiều do nơi nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG ANNAM, số 353, đường Cây-lai (gần đồn Cây-Mai) Cholon.

Đề bán tại Nguyễn thị-Kinh Saigon ; Thanh-Tri, số 15 Ohier Pnompenh ; Nghia-Trọng Cầnthơ ; Nguyễn-thành Liêu Vĩnh-long ; Minh Nguyệt Phan thiết ; Nhà in Lý công-Quận Soctrăng ; Maison Dược Yến, bán đồ nội-hóa, Baclieu.

Chẳng còn bao giờ lo sợ

Thuốc ho giấy bạch của ông Châu-thọ-Như nhà thuốc Bảo an Đường tại chợ Gò-vấp rất thần hiệu, thuốc ho nầy đều bằng thuốc ho quản thần dược.

Đờn ông, đờn bà và con nít từ 5 tuổi đều dùng được cả. Ho cảm, ho gió, ho phong mà phát ra ngứa cổ ho có đàm khò khè trong cổ, ho sâng hậu, ho tức, ho ra huyết ho lộn, ho bịnh già lâu năm, làm việc gắn sức mà sanh ra ho, các chứng ho lâu hay là mau, thuốc ho nầy đều trị được cả.

Uống một hoàn thì thấy hiệu nghiệm liền. Giá tiền 1 hoàn 0$10 : Mỗi hộp 20 hoàn 1$80.

Có gởi bán nơi các nhà giấy xe điển (gare) có toa gởi theo thuốc chỉ cách dùng kỹ lưỡng. Bổn hiệu cũng chịu gởi thuốc bằng cách lãnh hóa giao ngân tại nhà giấy (contre remboursement).

Như quí vị có gởi thơ hay mandat lại mua thì đề tên như sau đây :

BẢO-AN-ĐƯỜNG Pharmacie Asiatique

M. CHÂU-THỌ NHƯ Govap.Giadinh

TIỆM BÁN HỘT XOÀN VÀ ĐỒ NỮ TRANG

O. M. IBRAHIM ET Cie

42 rue Catinat Saigon

Bán đủ các thứ đồ nữ trang vàng và bạch Kim (Platine) hột xoàn thiệt tốt, nội Saigon không ai có, lãn nhỏ đủ kiểu đồ nhận hột bóng tay và Médaille.

Giá bán thật rẻ xin lục châu quí khách lưu ý.

Xin độc giả ở Rachgia lưu ý

Kể từ ngày nay bổn báo phái viên là M. Dương-văn-Thắng đi thâu tiền cho báo Dược-nhà-Nam và *La Tribune Indochinoise* ở hạt Rạchgia.

Vậy xin quí vị độc giả ở hạt nầy lưu ý cho. Dược-nhà-Nam

La Tribune Indochinoise.

Giá lúa tại Chợlớn

Ngày 27 Novembre 1933

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	1.35	Omon	1.28
Bentre Batri	1.38	Cairang	1.28
Bentre	1.30	Thot-not	1.28
Mytho-Tânan	1.30	Longxuyen	1.28
Cai-Lay	1.30	Chaudoc trang	1.20
Cai-Bè	1.30	— Đo	1.05
Vinhlong	1.30	Tanchau	1.08
Bakê	1.18	Sadec trang	1.20
Can-Cheong	1.30	— Đo	1.05
Cang-Long	1.20	CAO MÊN	
Travinh	1.31	Battambang	1.12
Bai-xan	1.31	Banam	1.10
Baclieu	1.32	Soai rieng	
Rachgia	1.32	Lúa đo	1.00
Phuoclong	1.32		

GẠO

Mỗi, tạ 60 kilos

Gạo N° 1	25 %	
Gạo N° 2	40 %	
Tấm 1-2		1.40
Tấm 3-4		1.30
Cám trắng		0.80
Cám lức		0.60
Bao lúa vo		8.00
Bao gạo		2.0

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Par avion	1er Déc
Félix Roussel	27 Nov
Jean Laborde	7 Déc
L'Aden	8 Déc
Ở Bắc và Trung-kỳ về	
Compiègne	28 Nov
Ở Tàu về	
Yalou	5 Déc
André Lebon	8 Déc
Singapore về	
Le G. G. Merlin	29 Déc

TÀU ĐI

Qua Pháp

Par avion	3 Déc
Dairy	1er Déc
Compiègne	1er Déc
Yalou	8 Déc
L'André Lebon	11 Déc
Ra Bắc và Trung-kỳ	
Claude Chappe	27 Nov
Cap Padaran	28 Nov
Jean Laborde	10 Déc
L'Aden	12 Déc
Qua Tàu	
Félix Roussel	28 Nov
Ở Singapore qua	
Le G.G. Van Vollenhoven	27 Nov

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG-TY HỮU HẠN VỐN 250.000 ĐỒNG BẠC

Sáng lập năm 1927

Hội-quán : 54-56, *đường Pellerin*, Saigon

R. C. Saigon N° 61

Dây thép : CREDITANA-SAIGON — Dây thép nói : SAIGON 748

— Công-ty nhận tiền TIẾT-KIỆM của ba tành, tiền gởi sanh lời 4 ly mỗi năm, sáu tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền nầy muốn rút ra chừng nào cũng được.

— Công-ty cho vay thế chưng về Quốc-trái Đông-Pháp, về Quốc-trái Crédit National và những vé phiếu nào mà Chánh-phủ Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng. (*Về công chuyện khác, xin hỏi thăm bổn Hội*).

Bổn Hội có mua bên Pháp hộp Tiết-kiệm tốt đẹp bằng sắt mạ kên, để cho bá tánh mượn dùng. Xin quí vị hãy đến Hội quán hay là viết thơ mà hỏi cách thức mượn hộp Tiết-Kiệm ấy.

Tôn chỉ của bổn Hội : Làm vẻ vang cho xứ sở mình

BAN TRỊ-SỰ DANH-DỰ VÀ CỐ-VẤN :

Chánh hội trưởng : Mr HUỲNH ĐÌNH KHIÊM, (nay ngài đã từ lộc).

Phó hội trưởng : Mr TRẦN TRINH TRẠCH, O. ✻ *Hội-đồng Hội-nghị-tư. Nghiệp-chủ, Bacliêu.*

(được bầu cử chiếu theo điều 24 trong Điều lệ)

Hội viên : Dr BIAILLE DE LANGIBAUDIERE, *Xã-tây, Saigon.*

» Mr LÊ PHÁT AN Denis, *Nghiệp-chủ, Thuduc.*

» Mr LƯU VĂN LANG, ✻, *Quan Kỹ-sư, Saigon.*

» Dr NGUYỄN VĂN THINH, *Saigon.*

» Dr TRẦN VĂN ĐÔN *Saigon.*

» Me TRỊNH ĐÌNH THẢO, *Trạng-sư, Saigon.*

» Mr NGUYỄN THANH LIÊM, *Saigon.*

BAN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN-LÝ :

Chánh hội trưởng : Mr TRƯƠNG TẤN VỊ, ✻ *Đốc-phủ-sứ Hàm. Châuđốc.*

Phó hội trưởng : Dr TRẦN NHƯ LÂN, *Hội-đồng quản-hạt, Saigon.*

Quản lý hành sự : Mr NGUYỄN TẤN VĂN, *nghiệp-chủ, Saigon.*

Hội viên : Mr BÙI QUANG CHI, *Lương-Y bản-quốc, Cholon.*

» Mr NGUYỄN HỮU ĐỎ, *nghiệp-chủ, Gòcông.*

» Mr NGUYỄN VĂN LIÊN, *Bào-chế-sư, Saigon.*

» Mr J. B. NGUYỄN TRUNG VINH, *nghiệp-chủ, Saigon.*

» Mr THÁI VĂN LÂN Alexis, *Kỹ-sư, Saigon.*

Pháp định tổng-lý : Mr PAUL LÊ VĂN GỒNG

Xe máy dùng đi chơi và dùng để chạy đua

thì phải chọn lựa thứ giây sên

HIỆU

"BRAMPTON"

mà dùng, vì là thứ giây sên chắc, đi lâu không dãng, không hư là tốt hơn hết trên các thứ hiệu giây sên khác

Những tiệm sửa xe máy đều có bán

Bán sỉ và bán lẻ

GIÁ THẬT RẺ

PHẠM-VĂN-BẢO

CYCLES ALCYON & ACCESSOIRES

5 RUE CARABELLI SAIGON

(sau hãng Caffort đường Catinat)

POSTE DE POLICE

Chợ gạo le 12 Septembre 1933

A Monsieur Lê văn-Nhuận

Dépôt Tam tinh y quán Hanoi 27, rue du Marché de Thị-nghè GIADINH

Kính thưa ông,

Hôm ngày 5 Septembre 1933 tôi có nhận lảnh đặng 2 ve thuốc hiệu Tâm sư ngũ hổ và 1 bức thơ của ông, chỉ rõ cách thức uống thuốc bỏ Á-phiện, qua ngày 6 Septembre tôi liền uống thuốc mà bỏ Á-phiện. Nay tôi bỏ đặng 7 ngày rồi, mà trong mình tôi đặng mạnh giỏi như thường. Không phá, Không buồn bực chi hết. Quả thiệt thuốc hiệu Tâm sư ngũ hổ, bỏ Á-phiện của ông rất nên đại tài y theo lời bố cáo ông nói không sai một, tôi đã có mua nhiều thứ thuốc mà uống bỏ cũng nhiều lần mà tiền hết tật còn. Nay tôi nhờ hiệu thuốc của ông mà bỏ đặng cái bịnh ghiền nầy thì ơn ông chẳng khác nào non biển, tôi chẳng hề quên ơn ông. Vậy tôi xin ông làm ơn gởi tiếp dùm cho tôi mua 1 ve thuốc hiệu Tâm sư ngũ hổ 1$00 và một hộp Sâm [illegible] là 3$00 vì ve thuốc 5$00 tôi uống hết phân nữa rồi. Ông gởi tiếp cho tôi đặng tôi uống tiếp luôn theo.

Nay kính tạ

Le chef poste de Chợ-gạo

Le Phó Quản

HUỲNH-VĂN-KIẾN

TIỂU-THUYẾT CỦA DƯỢC-NHÀ-NAM — N° 81

TIỂU-THUYẾT

TỘI VỀ AI?

Tác-giả: **PHÚ-ĐỨC**

Hai-Long tiếp : « Không nên, em phải sống mà nuôi con. »

— Nuôi con của đứa khốn nạn ấy sao anh ?

— Dầu biết như vậy nữa, em cũng phải lấp thảm đẹp sầu, em chớ có lấy làm xấu hổ vì đã có thai. Em xấu hổ với ai ? Ở chốn lâm sơn nầy chỉ có một mình anh với em thôi. Em không biết anh thương em đến thế nào sao mà em toan tự tử. Em hãy nghe lời anh mà sống nuôi con trong bụng. Con đó cũng có máu thịt của em, nó không có tội gì mà em giết nó đành sao ? Mẹ giết con, tội ác tày trời. Thôi, anh đã nhứt định đi, anh sẽ ráng săn cọp hùm để bán xương da kiếm một số tiền khá khá rồi dẫn em đi xuống Chợlớn tìm Rô-be-Bac thử coi nó còn sống hay là đã chết rồi mà không trở lên. Em ôi ! Biết đâu chừng, không phải chàng bạc tình với em mà em tự tử là tội lắm.

Tuyết-Sơn nghe hai Long nói nãy giờ thì mười phần râu buồn nguôi được bốn năm, từ đây nàng trong đợi hai Long săn thú rừng bán lấy tiền đặng để cho có dư đủ đặng đi xuống Chợlớn.

Ngày qua tháng lại, hai Long phải chịu cực khổ lặn suối trèo non, mạo hiểm nhiều lần đuổi theo thú dữ trọn ba tháng trời mới giết được ba con cọp hai con gấu, đợi người quen ở Bà-rịa lên mua mà bán lấy tiền.

Hai Long dành để được số bạc ba chục đồng rồi mới nhứt định lìa chốn sơn lâm dẫn Tuyết Sơn đi xuống thành thị.

Đến đây Tuyết-Sơn thương hai Long vô hạng, trong lòng lo sợ đi không biết có gặp Rô-be-Bac hay không, nỗi e có người nhìn biết chàng mà báo quan thì sẽ bị giải tòa về tội bẻ cổ hai tên lính hung giữ thuở trước.

Tuyết-Sơn vì lo sợ cho hai Long nên khuyên hai Long thôi hãy dẹp qua chuyện nầy, nhưng mà hai Long đã nhứt định đi nên dầu thế nào chàng cũng không nghe.

Đi : Hai Long đi vì trông cậy Rô-be-Bac thấy Tuyết Sơn có thay mà thương tâm nối tóc cùng nàng trăm năm nếu không thì sẽ giết Rô be-Bạc là một đứa khiếp nhược đành bạc tình Tuyết Sơn mà không thương không kể máu thịt của chàng, tức là con của chàng vậy.

Đi : Hai Long đã nhứt định đi Tuyết Sơn dầu nói thế nào chàng cũng không nghe.

Hai Long đã cậy người mua da cọp và mật gấu đó khi trở về Bà rịa mướn giùm xe bò và định ngày chờ sẵn ngoài đàng quân-hạt, đợi chàng và Tuyết Sơn ra đi.

Đến ngày kỳ hẹn, hai Long và Tuyết Sơn từ giã hòn núi Châu Pha băng rừng mà đi ra đàng chỗ xe bò chờ. Tuyết-Sơn đi trước, Hai Long đi sau, trên vai vác một cây đoản côn rất nặng phòng khi gặp thú dữ trong rừng rậm nhảy ra đón đường Hai Long đi trong năm mười bước day lại ngó cảnh nhà trên chót núi thì gan bào ruột thắc mà nói thầm rằng : « Ta đi hôm nay không còn trông gì trở về Rô be Bạc ơi, nếu ta phải buộc lòng giết mi thì ta phải bị bắt tại Cholon bị xử tử trên gươm máy. Ờ.... ta vui lòng chết nếu ta giết được mi mà trả thù cho em ta. » Nói đến đây, hai Long nhìn lại hòn núi, thấy mái nhà gần khuất dạng thì hai hàng nước mắt không cầm. Chàng lắt đầu thở dài rồi gạt nước mắt sợ Tuyết-Sơn day lại ngó thấy.

Đi được nửa giờ thì trời đã rựng sáng. Vang rừng tiếng gà gáy, tiếng chim kêu, Hai Long nói thầm rằng : « Lạ nầy, hôm nay sao ta nghe tiếng gà gáy rộp nhau rất nhiều, mà tiếng nghe bắt ta buồn bực vô hạng. Ở hay là loài chim chóc biết ta đi lần nầy không còn trở lại mà gáy tiếng tiễn-hành buồn bả chăng ? »

Đi một đỗi đàng nữa, hai Long và Tuyết-Sơn nghe tiếng kêu tố-hộ bắt giựt mình dừng bước phút chút nghe tiếng bay sat sát chỉ thấy một cặp công, một con trống một con mái bay tới đáp xuống đất dưới chơn của Tuyết-Sơn

Tuyết-Sơn nói với hai *Long* rằng : « Hai con công của em nuôi bay theo đây mà » Tuyết-Sơn để gói đồ ngồi xuống ôm lấy con công mái vuốt ve rồi nắm lấy cái đầu của nó mà để vào mũi mà hôn.

Trong khi đó con công trống phùng đuôi nở ra như cây quạt mà múa trước mặt Tuyết-Sơn. Nàng mỉm cười nói rằng : « Hai con hãy trở về nhà, má đi còn ngày trở về... » Nói đến đây, Tuyết-Sơn vùng khóc òa. Hai Long lắt đầu trù lụn rồi nói : « Thôi em, để anh đuổi hai con bay trở về nhà, đặng anh em mình đi kẻo trễ. Anh sợ xe bò chờ lâu không thấy mình ra mà trở về Bà rịa chăng. »

Tuyết-Sơn lắt đầu khóc ròng mà rằng : « Tội nghiệp hai con công mến em quá. Chớ chi em được đem nó đi theo. »

(Còn nữa)

Hột xoàn : Sắc đẹp

« XOÀN-MỚI »

« BA-QUAN »

Đảm cơ giấy bảo-đảm «TỐT NHƯ ...»

NHÀ MÀI HỘT XOÀN CHUYÊN-MÔN

80, Rue Vannier - SAIGON

[illegible]

BAN DƯỢC THỦY

Thuốc nước để trị các chứng binh ban và trái, rất hiệu nghiệm của nhà thuốc THIỀN-HÒA-ĐƯỜNG 208 rue des Marins — CHOLON

Không thứ nào so sánh đặng "MÉKONG"

COTAB

DISTRIBUTEUR

TRIỆU-TỬ TÁI THẾ

Kinh-tế năm tiền

Muốn cạnh tranh thì kỹ nghệ nước nhà phải cho đúng đắng.

Bởi vậy bổn hiệu đã dày công tiềm dặng cách chế hai thứ dầu trị bá chứng trong sống ngoài thoa thật là công hiệu.

1· Dầu Triệu-Tử hiệu con Công. Mùi thơm ngọt ngào, hơi thông đã, thật mạnh mà lại rất êm dằm, xức chẳng hề nóng xát như nhiều hiệu khác: Ấy là một thứ dầu của Annam chế tối thượng hạng xưa nay chưa hề có nên dầu cho người kén dùng dầu đến thế nào, hễ xức tới dầu Triệu-Tử thì liền phải công nhận ngay. Mỗi ve . . . . 0$20

2· Dầu Kinh-tế hiệu con Công sánh một mười một chín với Triệu-Tử, song bởi bổn hiệu chế ra chai nhỏ bán giá 0$10 cho tiện dùng trong hồi khuẩn bách nên dễ hiệu Kinh-tế chớ sức dầu cũng là tối thượng hạng không thua dầu nào.

Dám cam đoan: Xức không y như quảng cáo thì được đòi đủ tiền lại.

CÀNG NGÀY CÀNG PHÁT

Ấy là thuốc tiêu xổ Tiên-Hoàn hiệu con Công. Đầu lúc khủng hoảng nầy mà thuốc càng ngày càng tiêu thụ thêm thập bội, bởi nhờ nó xổ thật êm không đau bụng không mệt mỏi, khỏi kiên cữ nên đã đặng đồng bào hoan nghinh và có không kể xiết thơ khen ngợi, lại năng dùng nó thì con người tự nhiên trở nên mạnh khỏe phi thường: Mỗi gói uống đặng nhiều lần. Giá 0$20.

Có trữ bán nơi Mme Nguyễn-thị Kinh các gares xe điển và khắp cùng mọi nơi. *Kính cáo*

Adresse: NGUYỄN-VĂN-KHIÊM

60 rue Paul Blanchy (Tândinh) Saigon

LENTHERIC

là hiệu dầu thơm thượng hạng, có đủ:

Son thoa môi hạng nhứt

Phấn dồi mặt Orkilia

Nước thơm đủ thứ

BÁ ĐẢ SƠN QUẢN TẢN

Thuốc phát minh để giúp cho hàng phụ-nữ, thuốc trẻ hành ra chừng nào thì thấy sự linh nghiệm chừng nấy.

Hiện thời hàng phụ nữ mắc trong bốn chứng đau tử cung, 10 người hết 7, không nặng thì nhẹ, không nhiều thì ít, đau rang rang hai sợi dây chằng, đau trằng trằng dạ dưới, đau thắt ngang lưng, ra huyết trắng dầm dề có dây có nhợ, khi trong khi đục khi vàng dường đại bón dãi đường tiểu không thông ôm ấp chứng bịnh trong mình lâu ngày mà không biết. Đến nỗi cũng thầy: Tôi bị đau bạch đái hạ, các ông lương y chưa đặng hiểu rõ bịnh đau tử cung là chi (?) là vì sách xưa chưa có bộ nào tường thuật, cứ do theo kinh nguyệt không đều, sanh bạch đái hạ mà trị. Ôi thôi! bịnh Nam chữa Bắc, bịnh từng họ chữa từng thượng, uống thuốc hết tiền mà bịnh không lành.

Ai mắc phải chứng bịnh đau tử-cung và huyết trắng như kể trên đây, hãy uống BÁ ĐẢ SƠN QUẢN TẢN thì thấy công hiệu lạ lùng, sự hay không thể [illegible] đặng.

Đờn bà có thai bị đau tử-cung uống càng hiệu nghiệm, đờn bà mới sanh đẻ bị đau tử-cung uống cũng hết liền.

[illegible] uống nầy đã cứu chẳng biết bao nhiêu bịnh đau tử cung, ông có uống thuốc [illegible] hết [illegible], cho không cần bơm rửa.

Mỗi hộp 1$00, uống 5 ngày.

Có bán tại Bazar Huỳnh-Long, Nguyễn-thị-Kinh chợ mới Saigon và các nhà bán thuốc Annam [illegible] mọi nơi.

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG

THUDAUMOT

Tại tòa án binh

Vụ tên sơn-đá chém bạn, rồi vô rừng trốn ăn thịt ngựa đỡ sống

Sớm mai thứ bảy tuần rồi, tòa án binh có xử vụ một tên linh sơn đá trốn đồn vô núi trốn và trộm ngựa làm thịt ăn. Nó nhờ trạng-sư Lê-văn-Kim bào chữa được trắng án.

Nguyên ngày 15 Juillet, lối 11 giờ khuya Dillier cùng một người linh pháo-thủ và Dupré, ra quán của một người khách-trú kia ở đường Général Lizé ăn uống.

Dillier ngồi gần mấy người linh pháo thủ khác. Trong mấy người ấy có tên Sgare. Không bao lâu, Dillier và Sgare gây lộn rồi kéo nhau ra đường đánh. Dillier chém Sgare trọng thương nhào liền.

Dillier thấy vậy hoản hồn, lấy xe máy của Sgare chạy về đồn, leo tường vào ngủ. Sáng ra, lối 7 giờ Dillier xin phép người áo vào nhà thương thăm bạn, nhưng không được.

Chiều lại Dillier cũng dùng xe máy của Sgare xuống sở thú chơi đến chiều tối mới về, trèo tường vô đồn, lấy giày vớ và binh nước rồi trèo tường ra, cũng lấy xe máy Sgare mà dông thẳng ra Vũng tàu.

Đến nơi va kiếm người bạn cũ là Decroux mà tỏ thiệt tự sự. Decroux cho va bánh mì và khuyên va nên trở về. Nhưng Dillier không nghe va bỏ ra ruộng trốn. Va vô nhà một nông dân kia ăn cắp được cái rựa và cái nồi đất lại toan giắt một con trâu đi mà không được.

Sau va gặp một con ngựa, liền giắt vào rừng, dùng rựa làm thịt và nướng mà ăn đỡ sống. Rồi vô nhà một nông dân gần đó mà ngủ đậu. Chừng thức dậy, va thấy một người đàn bà liền xin cơm ăn. Nhưng có một người đến đồn thưa rồi có hai người lính đến bắt giẫn về.

Giữa đường Dillier ném cả nón và binh nước rồi tẩu thoát mất. Qua ngày 23 Juillet, người ta mới thấy dấu chơn va dưới cát, liền theo đó mà đi truy tầm nhưng đến chỗ có cỏ mọc, thì dấu chơn ấy thấy mất.

Dillier vô rừng ở 3 ngày nữa người ta mới gặp, va đương khóc. Lúc ấy va đội một cái nón lá, mặc áo cụt Annam và một cái quần cắt ống đến đến đầu gối.

Sớm mai hôm thứ bảy rồi, tòa án binh đem Dillier ra xử. Trạng sư Lê-văn-Kim bào chữa cho, ông dựa theo giấy chứng bịnh của thầy thuốc trong hồ sơ. Giấy ấy chứng nhận rằng Dillier có tánh nóng nảy, trí bất định và hay say sưa.

Nhờ vậy mà trạng sư Kim bào chữa cho Dillier được trắng án.

Savon « Việt-Nam » thiệt tốt hơn hết

Cảnh phiêu lưu của một người Việt-Nam

(Tiếp theo trương nhứt)

Nói tới sự ăn uống, ở nhằm phải nơi sự ăn không bao giờ khổ cực như lúc ấy. Đồ ăn phần mình, chỉ có gan bò tim bò thôi. Trăm bữa cũng vậy, không bao giờ được ăn miếng thịt bò nguyên lành coi thử ra sao. Nhờ có chị bếp đầm tử tế (nhà ấy có mướn một chị đầm làm bếp) thỉnh thoảng tôi mới được một bữa canh bằng nước « súp » tráng rồi. Nhưng chỉ được ăn cái nước súp tráng nồi lần *thứ tư, thứ năm*, chớ có được ăn nước thứ nhứt, thứ nhì đã khá. Nước súp ngon lành còn phải để phần cho những người có chức tước hơn tôi, nghĩa là các thầy cai vườn, cai cu-li, mới có « quyền » được ăn nước súp, tráng nồi lần thứ nhứt thứ nhì.

Khi tôi đã làm hết hạn 5 năm đúng như giấy giao kèo rồi, tôi tin tự-do ra ngoài làm ăn ở bên ấy. Nhưng xin mấy lần cũng không được, sau tôi hỏi dò mãi, mới biết là một lẽ riêng.

Cực chẳng đã, tôi phải thuận ở theo chiều, đi đặt làm một cái bánh gia-tô đáng giá 5 quan đem dâng cho các ông làm bực anh chị cha chú bấy giờ tôi mới được phép tự do ra ngoài mưu đường sinh-hoạt.

Chao ôi! Lúc nầy tôi sung sướng biết bao! Cái thân tôi nhẹ nhàng dễ chịu quá, như như người đã cất một gánh nặng ngàn cân, ở trên vai. Cái thân tôi từ đây về sau, không phải cái thân ở trong giấy giao-kèo kia nữa. Nghĩa là cái thân đã được hoàn-toàn tự-chủ, không phải « sống gởi » ở tay người. Bây giờ ai thuê mượn được giá thì làm, không thì thôi, không bị mua đi bán lại giống như món hàng hay con vật như trước nữa.

(*Còn-tiếp*) Bắc-Hà

Một lời chót cùng anh em gốc gác ở Baclieu

Chúng tôi rất lấy làm hân hạnh mà cho anh em hay rằng sau khi chúng tôi tuyên bố việc lập hội Tương tế cho người gốc-gác ở Baclieu thì chúng tôi có viếng qui ông mà mấy đều là bực trên trước đểthỉnh giáo, quí ông đều tán thành và hứa giúp sức. Chúng tôi xin mạng phép kể ra sau đây:

Ông Trần trinh Trạch
Ông Trần khắc Nhượng
Quan tòa Trần-văn-Tỷ

Chúng tôi xin trân trọng cám ơn qui ông trên đây và luôn dịp xin những anh em nào chưa kịp cho chúng tôi biết thì mau mau cho chúng tôi biết để thi hành công việc.

Nguyễn-v-Đủ
Banque franco-chinoise
Triệu không Tuyên
Đ N N.

MUA BÁN LÚA GẠO VÀ BẮP

VẠN-THÁI CÔNG-TY

65 Rue Palikao :- TÉLÉPHONE 155

Télégramme: Vạngthái Cholon Binhtây

Bổn hiệu có mua các thứ lúa và bắp, nhứt là lúa vựa, vậy đồng bào ai có lúa và bắp muốn bán, xin đến tại ông Tổng lý, M. NGUYỄN-CHIÊU THÔNG mà thương lượng, hay là kêu giây thép nói cũng đặng. Công việc bán tính mau lẹ, và khi nhứt định xong xuôi rồi, thì ông cho ghe tới tại chỗ mà chở.

Le Directeur:

NGUYỄN-CHIÊU-THONG

THỂ-THAO

Giải Héreaud

Kỳ tranh giải Héreaud lần nầy thiệt là buồn mà ít người chú ý tới: một là chiến tướng một mỏi bơ-thờ; hai là trong sân nhiều khi xảy ra lắm nỗi bất-bình.

Hôm chúa nhựt rồi, Victoria và A E.T. tranh nhau. A.E.T. lần nầy khá hơn kỳ tranh với S.S. Tuy vậy chớ Victoria và A E.T. là hai đội cầu-tướng giỏi, thế mà trận đá tầm thường, không có giữ cách thức xưa nay.

Từ đầu cho tới gần mãn nửa giờ nghỉ giải lao, bên đội vàng đen đá coi rời-rạc lắm, còn bên A E T. tới trước cửa thành của địch-thủ lại do-dự quá, nhứt là anh tả-biên tệ lắm, làm mất nhiều cơ-hội thắng được.

Chỉ còn có một phút nữa là tới giờ nghỉ giải-lao, Tư đưa banh ra cho Năm sát mức, cận thành, Poul truy-cùng, nhập vào chun Năm nên té. Poul té, Năm chận banh lại kỹ, đá vô. Mọi quính đá ra, banh vòng vô lưới. A.E.T. thắng được một bàn.

Kế nghỉ uống nước chanh. Vô đá lại, A.E T tận lực công-kích, bên Victoria muốn gỡ, nhưng không kham. Bấy giờ thấy nói hai bên « cự » nhau. Bửu là tiếp-ứng trung-ương của A.E T. đưa bàn tọ vào bàn tọ của Vân, rọng-tài đuổi cổ Bửu ra sân.

Bên A. E. T. còn có 10 người, mà giờ còn 25 phút nữa. Nguy! Bây giờ cầu-tướng vàng đen lại thừa lợi, tràn qua địa-phận A. E T. nhưng không làm gì, nhờ Lộc ló đầu ra cửa khỏi hết.

Còn tám phút chót; Đinh đem banh xuống, Đáp ra cảng. Đinh và Đáp té [illegible] với nhau. Chơn của Đinh thọc vô ngực Đáp, Đáp nằm lại đưa cho Walter coi nhưng trọng-tài Walter đã thổi phạt pénalty A E. T. rồi. Victoria nhờ ăn bàn nầy mà thủ-huề.

Bị phạt, A. E. T. nóng đá rời rạc, bậy bạ. Victoria cầu thêm cho ba bàn nữa, thế là Victoria trong 8 phút chót thắng bốn bàn vậy.

∴

Trận Cercle Jean-Comte, trọng tài là Cousdou.

Trận nầy lại tệ quá, hai bên đá « ẩu-tả ». Chúng tôi có nói cầu-tướng Jean-Comte đá không hay, chỉ nhắm mắt bưng càng mà thôi. Thiệt trận nầy cũng như thế, banh về hay lui, hai ba cầu tướng Jean-Comte giành nhau mà đá bậy.

Gặp tay Cercle mạnh, cũng đá càng đùa đại, nên cầu - tướng Jean-Comte chịu không thấu.

Rủi cho Jean Comte, tiền đạo trung ương Cercle đứng cách xa 25 thước đá banh ai vô cửa Xường hụt, thủ trụ bất ngờ, bắt hụt banh chun vô lưới. Thôi hai viên hậu tập nằm sải ra người ta nói họ « chết giấc... » đứng dậy, « đại hậu tập Minh » liệu mỗi giọt quảo, nung nấy coi kỳ quá!

Tỷ số chỉ là ngần ấy, Cercle vẫn thắng Jean-Comte một bàn.

∴

Coi hai trận nầy, chúng tôi xin lâm thông-ngôn cho dư luận của khán giả bữa đó: ai bít «thương ghét» không chừng (chớ không tư vị).

Vậy cho rõ, chớ nếu anh em chơi với nhau, mà trọng-tài là Annam thì gây, thì ra sao; còn với tổng-cuộc tây, nếu hó-hé thì bọ «súp» luôn. Sợ bị «súp» nên dầu cho ông hội-trưởng nào kỳ khôi» cũng phải «rõ».

Đội tuyển ra sao?

Bữa 10 Décembre, đội tuyển Nam-kỳ lên kiểm-biên tái-chiến. Dư luận ở đây bàn rằng ta sẽ thất-bại và không chừng sẽ xảy ra nhiều vụ lôi-thôi cho coi.

Sao thì sao, mình thử hỏi coi đội tuyển, chọn vậy là xong chưa? Chưa đâu.

Thấy một *tờ* báo tây kia thuật cách làm việc của ban tuyển chọn mà buồn cười. Chọn rồi đó, mà chưa chắc vào đâu. Nghe như ban tuyển chọn thầy Đinh, Sâm, Assane và Bông đá trận với A E. T. rồi đó, muốn họp chọn người khác nữa.

Nếu là thế, thì càng bậy hơn. chọn một lần, để cho cầu tướng tập-dợt và biết đâu chừng bữa đó Đinh, Sâm, Assane và Bông đá dưỡng sức? Để coi.

∴

ĐÁNH VÕ

Tổng-cuộc thể-Thao Annam đã nhứt định xong về cuộc tuyển võ-sĩ tới đây rồi.

Ngày 9 Décembre tới là khởi cuộc tại võ-đài ở sân-banh Mayer Tổng-cuộc chọn võ-sĩ kỳ nầy, sau lại có cuộc tranh-đấu của các võ sĩ làm đại biểu cho mỗi tỉnh.

Lần nầy, Tổng-cuộc trích ra 50 *l.* giúp sạn lụt Trung-kỳ. Võ sĩ nhớ đăng tên ở *Vận-động-báo, Saigon Công luận* hoặc ở *Đuốcnhà Nam*.

Hỉ tín

Tiếp đặng tin mừng rằng đến ngày 4 Décembre 1933, bà và ông Lê-huấn-Cứu (Lâm) thông ngôn sở cảnh sát quận nhì sẽ làm lễ thành hôn cho ái nữ Mademoiselle Jeanne Lê huấn Cứu cùng M. Emmanuel Nelet tòng sự tại nhà Đông Pháp ngân hàng Saigon.

Tôi xin chúc cho đôi tân nhơn được:

« Phận đẹp tình ưa;
« Đôi bạn vui vầy xe thắm.
« Đào tươi liễu tốt,
« Trăm năm hoà hiệp nghĩa phu-thê.

NHAN-NGHIEM.
Saigon

Rất xứng đáng với cái tên của nữ thi-sĩ Việt-Nam

Mỗi ngày nhà phấn XUÂN-HƯƠNG đặng nhiều giấy tặng khen. Một đều đáng để ý hơn hết là có một bà đầm Pháp rất sang trọng, hiền nội của một vị đốc-tơ đại tài ở Namvang là Dr Bảy, cũng cần nói ai cũng dư biết bà là người lịch duyệt về sự dùng phấn mà bà cũng khen phấn XUÂN-HƯƠNG. Bà nói những người da mặt mỏng nơn nên dùng phấn nầy lắm.

Như vậy phấn XUÂN-HƯƠNG mới đáng mang cái danh của nhà Nữ thi sĩ rất yêu dấu của chúng ta đó.

ÔNG DIETHELM VỀ PHÁP

Cách đây mấy bữa chúng tôi có báo tin cho độc-giả hay rằng quan giám-đốc lý tài Diethelm sẽ về Pháp nghỉ.

Thật vậy, thứ sáu rồi ông từ Hanoi đáp xe tốc-hành-hành vào Nam đặng đi cho kịp tàu *Aramis* nhổ neo ở Saigon chạy về Pháp hôm qua đây.

Sổ Tương-tế

1 số độc đắc trúng			10 000$
1 số trúng	. . . .		5.000
1 số trúng	. . . .		3.000
2 số trúng	2000$	—	4.000
5 số trúng	1000	—	5.000
8 số trúng	500	—	4.000
10 số trúng	200	—	2.000
70 số trúng	200	—	7.000
98 số trúng	. . . . . .		40.000$

Mỗi số giá là 1$00

NGÀY XỔ SỐ

11 Février 1934

Mua giấy số, xin gởi mandat và thêm 0$20 tiền cò recommandé cho Madame Nguyễn - thị - Truyện, *103, rue d'Espagne Saigon*

HAT CIRQUE

HARMSTONS

4e

Gần Gare Xe lửa Mytho
SAIGON
Chương trình từ ngày thứ Hai tới ngày 4 Décembre 1933

Chương Trình đặc biệt hơn ba kỳ trước

Hát ban ngày: Thứ Năm và Chúa Nhựt từ 16h15

Mỗi buổi tối đúng 21h15 thì khởi sự diễn tuồng.

GIÁ CHỖ NGỒI

(tính luôn tiền phụ cấp kể nghèo)

Phòng 6 chỗ ngồi	15$75
	3 15
Hạng nhứt để riêng	2 60
Hạng nhứt	2 10
Hạng nhì	1 60
Ghế dài hạng nhứt	0 80
Ghế dài hạng nhì	0 50

Trẻ em ban ngày thâu nửa phần tiền

Có bán giấy trước tại « *Au Ménestrel* » kế nhà hát tây Saigon.

Directeur: **RICHARD BELL**

BAU-BON

MỘT ĐÊM HÁT ĐẶC-BIỆT

Của quí ông, quí bà ở Saigon chọn lựa

Tại rạp « **Thành-Xương** » — *Saigon*

Tối thứ bảy 2 Décembre 1933

BA XUẤT SÁNG ĐÊM

Xuất đầu: Đường-lý-Đáng lạc nạn thú thê, gái Phụng-Kiều làm thân nô lệ Tư Quân (kép mới Vinhlong) thủ vỡ Lý-Đáng.

Thị-Quyên thủ vỡ Phụng-Kiều.

Hai người trên đây hứa sẽ đem hết tài hay, thao cán theo điệu nam khách về nghề hát bộ.

Xuất nhì: Ngũ sắc Hoa

Năm nàng tiên bị đọa trần gian. Tô thiên thiệt, tô thiên giả và có sắp đặt nhiều màn Cải-lương.

Kim-Anh thủ vỡ Huỳnh-Sơn.

Vợ Bầu-Bôn thủ vỡ kép Đan lương Tư.

Xuất ba: Na tra lóc thịt

Ba xuất tuồng rất hay, câu văn đầu vị. Lại đủ mặt đào kép có danh đóng nhắc sẽ vừa lòng quí ông, qui bà và bổn-ban diễn Saigon một đêm rồi sẽ từ giã quí ông qui bà đặng đi xứ khác.

La Direction.

Imp. Thạnh Mậu 5 · 7 rue de Reims — Saigon

Le Gérant: Nguyễn-văn-Sâm